

[Domov](#) > ... > [Denarni Zahtevki](#) > [Insolventnost/stečaj](#) > [Bulgaria](#)

Insolventnost/stečaj

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Bolgarija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti v Bolgariji ni urejen z ločenim zakonom. Splošne določbe, ki urejajo postopek v primeru insolventnosti, so opredeljene v poglavju o insolventnosti v zakonu o gospodarskih družbah.

Insolventnost bank in zavarovalnic je urejena s posebnimi določbami, vključenimi v zakon o insolventnosti bank in zakonik o zavarovalništvu.

Postopek v primeru insolventnosti se uvede zoper insolventne gospodarske subjekte. Uvede se tudi zoper družbe z omejeno odgovornostjo, delniške družbe in komanditne družbe, ki so prezadolžene.

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede tudi zoper osebo, ki prikrito trguje prek insolventnega dolžnika. Ob začetku postopka v primeru insolventnosti zoper gospodarsko družbo se šteje, da je bil sočasno uveden tudi postopek zoper družbenika z neomejeno odgovornostjo.

Postopek v primeru insolventnosti se uvede tudi zoper samostojne podjetnike, ki so umrli ali bili izbrisani iz poslovnega registra, če so bili ob smrti ali izbrisu insolventni. Uvede se tudi zoper družbenike z neomejeno odgovornostjo, tudi če je družbenik umrl ali bil izbrisan iz poslovnega registra. Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti se lahko vloži v enem letu od datuma smrti dolžnika ali njegovega izbrisa iz poslovnega registra.

Postopek v primeru insolventnosti se uvede tudi zoper insolventne družbe v likvidaciji. Postopek v primeru insolventnosti zoper banke in zavarovalnice je urejen s pravili in postopkom, določenimi v ločenem zakonu.

Zadeve v zvezi z insolventnostjo gospodarskega subjekta, ki je javno podjetje, ki izvaja državni monopol ali je ustanovljeno na podlagi posebnega zakona, so urejene z ločenim zakonom. Zoper gospodarski subjekt, ki je javno podjetje, ki izvaja državni monopol ali je ustanovljeno na podlagi posebnega zakona, ni mogoče uvesti postopka v primeru insolventnosti.

V nacionalni zakonodaji ni predviden postopek v primeru insolventnosti zoper fizične osebe, razen zoper samostojne podjetnike.

Bolgarsko sodišče lahko uvede pomožni postopek v primeru insolventnosti zoper gospodarski subjekt, ki ga je za insolventnega razglasilo tuje sodišče, če ima v Bolgariji znatno premoženje.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Naslednji osnovni pogoji za začetek postopka v primeru insolventnosti se uporabljajo za vse gospodarske subjekte:

(1) Dolžnik mora biti gospodarski subjekt.

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede ne samo zoper gospodarski subjekt, ampak tudi zoper osebo, ki prikrito trguje prek insolventnega dolžnika, družbenika z neomejeno odgovornostjo, tudi če je umrl ali bil

izbrisan, in samostojnega podjetnika, ki je umrl ali bil izbrisan.

V skladu s členom 612 zakona o gospodarskih družbah postopka v primeru insolventnosti ni mogoče uvesti zoper javno podjetje, ki izvaja državni monopol ali je bilo ustanovljeno na podlagi posebnega zakona.

(2) Predlog mora vložiti ena od oseb iz členov 625 in 742(2) zakona o gospodarskih družbah, in sicer: dolжник, likvidacijski upravitelj ali upnik dolžnika v okviru trgovskega posla, nacionalna agencija za prihodke (Nacionalna agencija za prihodite) (v primeru javnopravne obveznosti do države ali občin, ki izhaja iz dolžnikove poslovne dejavnosti, ali dolga v obliki zasebne državne terjatve), izvajalska agencija generalnega inšpektorata za delo (Izpalnitelna agencija Glavna inspekcija po trudu) (če vsaj dva meseca po zapadlosti v plačilo še vedno niso izpolnjene obveznosti plačila plače ali drugih plačil vsaj tretjini delavcem in zaposlenim) ali član upravnega organa družbe (zaradi prezadolženosti).

Dolжник, ki postane insolventen ali prezadolžen, mora predlog za dovoljenje za začetek postopka v primeru insolventnosti vložiti v 30 dneh. V primeru samostojnega podjetnika lahko predlog vloži samostojni podjetnik ali njegov naslednik. Če je dolжник družba, predlog vloži upravni organ, družbenik z neomejeno odgovornostjo ali zastopnik družbe ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče. V takem primeru mora biti predlogu priloženo naslednje:

- kopija zadnjega letnega računovodskega poročila, ki ga je potrdil registrirani revizor, in bilance stanja na dan vložitve predloga, če za gospodarski subjekt velja zakonska obveznost predložitve računovodskih poročil in bilanc stanja;
- popis in opis sredstev in obveznosti na dan vložitve predloga;
- seznam upnikov, ki vsebuje njihove naslove, vrsto in znesek njihovih terjatev ter zavarovanje za njihove terjatve;
- seznam osebnega premoženja in skupnega premoženja zakoncev za samostojne podjetnike in družbenike z neomejeno odgovornostjo;
- dokazilo, da je bila nacionalna agencija za prihodke uradno obveščena o začetku postopka v primeru insolventnosti;
- izrecno pooblastilo, če predlog vloži pooblaščenec.

Če predlog vloži upnik ali izvajalska agencija generalnega inšpektorata za delo, morajo biti predlogu priložena vsa razpoložljiva dokazila v podporo upnikovi terjatvi in domnevni dolžnikovi insolventnosti. Upnik mora predložiti tudi potrdilo o plačilu državne takse in dokazilo, da je bila nacionalna agencija za prihodke uradno obveščena o začetku postopka v primeru insolventnosti.

(3) Pogoji za izvršljivost:

- denarna obveznost dolžnika, ki se nanaša na trgovski posel ali izhaja iz njega, vključno z veljavnostjo, izpolnitvijo, neizpolnitvijo, prenehanjem, razveljavitvijo in ničnostjo navedenega posla ali posledicami njegovega prenehanja;
- javnopravna obveznost do države in občin, ki izhaja iz poslovnih dejavnosti dolžnika;
- dolg, ki izhaja iz zasebne državne terjatve, ali
- obveznost plačila plače ali drugih plačil vsaj tretjini delavcem in zaposlenim, ki vsaj dva meseca po zapadlosti v plačilo še vedno ni izpolnjena.

„Trgovski posel“ pomeni posel, ki ga gospodarski subjekt sklene pri opravljanju svojega poklica, vključno s posli, ki so izrecno navedeni v členu 1(1) zakona o gospodarskih družbah (nakup blaga ali drugih izdelkov za nadaljnjo prodajo v izvorni, predelani ali končni obliki, prodaja blaga iz lastne proizvodnje, nakup vrednostnih papirjev za nadaljnjo prodajo, trgovsko zastopanje in posredništvo, komisijski, špedicijski in prevozni posli, zavarovalni posli, bančni in valutni posli, menice, zadolžnice in čeki, skladiščni posli, licenčni posli, nadzor nad blagom, posli z intelektualno lastnino, hotelske, turistične, oglaševalske, informacijske, gledališke storitve in storitve zabavne industrije ter druge storitve, nakup, gradnja ali opremljanje nepremičnin za prodajo in najem), ne glede na status oseb, ki opravljajo te posle. V primeru dvoma se šteje, da je gospodarski subjekt posel sklenil pri opravljanju svojega poklica.

Različne vrste javnopravnih obveznosti do države in občin so določene v členu 162(2) zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Te so naslednje:

- davki, vključno s trošarinami in carinami, obveznimi prispevki za socialno varnost in drugimi prispevki, ki

se plačajo v državni proračun;

- drugi prispevki, katerih osnova in znesek sta zakonsko določena;
- zakonsko določene državne in občinske takse;
- izdatki za socialno varnost, ki niso izvedeni v skladu z zahtevami iz zakona;
- denarna protivrednost za premoženje, ki je bilo zaseženo v korist države, globe in denarne sankcije ter denarna sredstva, zaplenjena in zasežena v korist države;
- dolgovi, ki izhajajo iz denarnih sredstev, ki so bila s pravnomočnimi sodnimi odločbami, sodbami in sklepi dodeljena državi ali občinam, in iz sklepov Evropske komisije o vračilu nezakonito odobrene državne pomoči;
- dolgovi, ki izhajajo iz kaznovalnih nalogov;
- neupravičeno izplačani ali preplačani zneski in nezakonito prejeti ali nezakonito izplačani zneski v okviru projektov, sofinanciranih iz predpristopnih finančnih instrumentov, operativnih programov, strukturnih skladov in Kohezijskega sklada Evropske unije, Evropskega sklada za ribištvo, schengenskega vira in prehodnega vira, vključno s povezanim nacionalnim sofinanciranjem, izterljivi na podlagi sprejete upravne odločbe, ter druge globe in denarne kazni, določene v nacionalni zakonodaji in zakonodaji Evropske unije;
- obresti na zgoraj navedene terjatve.

Javne terjatve vključujejo terjatve, ki ji je treba plačati v proračun Evropske unije v skladu s sklepi in odločbami Evropske komisije, Sveta Evropske unije, Sodišča Evropske unije in Evropske centralne banke, s katerimi so naložene denarne obveznosti, izvršljive na podlagi člena 256 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ter terjatve držav članic Evropske unije, izvršljive na podlagi končnih odločb o zaplembi ali zasegu denarnih sredstev ali denarni protivrednosti zaplenjenega ali zaseženega premoženja ter odločb o uporabi finančnih sankcij, naloženih v drugih državah članicah Evropske unije, kadar so priznane in izvršljive v Bolgariji.

Ne glede na to, ali terjatev izhaja iz trgovskega posla ali javnega prava, mora biti potrjena kot veljavna in obstoječa na dan sklepa sodišča o predlogu za začetek postopka v primeru insolventnosti.

(4) Postopek v primeru insolventnosti se uvede zoper insolventne gospodarske subjekte. Uvede se tudi zoper družbe z omejeno odgovornostjo (дружество с ограничена отговорност), delniške družbe (акционерно дружество) in komanditne družbe (командитно дружество с акции), ki so prezadolžene. Insolventnost in prezadolženost sta objektivna dejanska pogoja, ki sta pravno opredeljena v zakonu o gospodarskih družbah.

Gospodarski subjekt je insolventen, kadar ne more plačati:

- zapadle denarne obveznosti, ki izhaja iz trgovskega posla ali je povezana z njim, vključno z veljavnostjo, izpolnitvijo, neizpolnitvijo, prenehanjem, razveljavitvijo in ničnostjo navedenega posla ali posledicami njegovega prenehanja;
- javnopravne obveznosti do države in občin, ki izhaja iz poslovnih dejavnosti gospodarskega subjekta;
- obveznosti v obliki zasebnih državnih terjatev ali
- obveznost plačila plače ali drugih plačil vsaj tretjini delavcem in zaposlenim, ki vsaj dva meseca po zapadlosti v plačilo še vedno ni izpolnjena.

Predpostavlja se, da gospodarski subjekt ne more plačati zapadlega dolga iz prve alineje, če pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti ni predložil računovodskih poročil za zadnja tri leta za objavo v poslovnem registru.

Dolžnik se šteje za insolventnega, če je ustavil plačila. Za dolžnika se šteje, da je ustavil plačila, tudi če je v celoti ali delno poplačal svoje dolgove do nekaterih upnikov. Insolventnost se predpostavlja tudi, če v okviru postopka izvršbe, uvedenega na podlagi pravnomočnega sklepa, ki ga je pridobil upnik, ki je vložil predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, dolg ni bil niti delno niti v celoti plačan v šestih mesecih od dneva, ko je dolžnik prejel poziv ali obvestilo za prostovoljno plačilo.

Družba se šteje za prezadolženo, kadar njena sredstva ne zadostujejo za kritje njenih obveznosti.

(5) Težave dolžnika nisočasne, ampak je v položaju objektivne in trajne insolventnosti in prezadolženosti.

Pristojno stečajno sodišče je okrožno sodišče, ki je pristojno na območju, kjer ima gospodarski subjekt sedež ob vložitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. Sodišče predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki ga je vložil dolžnik ali likvidacijski upravitelj, obravnava nemudoma na sodni obravnavi za zaprtimi vrati, obvestilo pa se objavi v poslovnem registru. Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti,

ki ga je vložil upnik, se obravnava na sodni obravnavi za zaprtimi vrati, na katero sodišče pozove dolžnika in predlagatelja, najpozneje v 14 dneh od datuma vložitve predloga. Sodišče ustavi postopek, uveden na podlagi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki ga je vložil dolžnik ali likvidacijski upravitelj, če do datuma izdaje sklepa o predlogu upnik vloži predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. Do konca prve obravnave v postopku, uvedenem na podlagi predloga, ki ga je vložil upnik, se lahko kot stranke vključijo tudi drugi upniki, ki lahko podajo ugovore in predložijo pisne dokaze. Sodišče ob vložitvi predloga zadevi dodeli opravilno številko in določi datum, do katerega mora odločiti o predlogu. Zadevni rok ne sme biti daljši od treh mesecev.

Stečajno sodišče lahko pred odločitvijo o predlogu na predlog upnika ali po uradni dolžnosti odredi naslednje predhodne ukrepe in ukrepe zavarovanja, če so ti potrebni za ohranitev dolžnikovega premoženja:

- da se imenuje upravitelj;
- da se dovoli zavarovanje z rubežem, zasegom ali drugimi ukrepi zavarovanja;
- da se ustavi postopek izvršbe na dolžnikovo premoženje, razen v primeru postopka izvršbe, začetega na podlagi zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost;
- da se dovolijo zakonsko predvideni ukrepi, s katerimi se zavaruje razpoložljivo premoženje dolžnika;
- da se zapečatijo prostori, oprema, transportna vozila itd., v katerih so shranjeni osebno premoženje in predmeti dolžnika, razen bivalnih in drugih prostorov, potrebnih za nadaljnje opravljanje dejavnosti dolžnika ali shranjevanje pokvarljivega blaga.

Kadar ukrepe predlaga upnik, jih sodišče dopusti, če je predlog upnika podprt s prepričljivimi pisnimi dokazi in/ali če je položena varščina v znesku, ki ga je določilo sodišče, za nadomestilo za kakršno koli škodo dolžniku, če bi bilo pozneje ugotovljeno, da dolžnik ni insolventen ali prezadolžen. Ukrepi zavarovanja se sprejmejo v korist vseh upnikov stečajne mase, sodišče pa jih lahko odpravi, če niso več potrebni za ohranitev premoženja in zavarovanje pravic upnikov.

O odredbi sta uradno obveščeni stranka, za katero veljajo ukrepi, in stranka, ki jih je predlagala. Odredba je nemudoma izvršljiva, zoper njo pa se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma prejema obvestila. Pritožba nima odložilnega učinka. Ukrepi zavarovanja se štejejo za odpravljene od datuma sprejetja sklepa o zavrnitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. Uporabljajo pa se do datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Ko je ugotovljena insolventnost ali prezadolženost, sodišče s sklepom iz člena 630(1) zakona o gospodarskih družbah razglasi insolventnost ali prezadolženost, določi datum njenega začetka, uvede postopek v primeru insolventnosti, imenuje začasnega upravitelja, dovoli zavarovanje z rubežem, zasegom ali drugimi ukrepi zavarovanja in določi datum prve skupščine upnikov najpozneje v enem mesecu od datuma sklepa.

Kadar je očitno, da bo nadaljnje poslovanje škodovalo stečajni masi, lahko sodišče na predlog dolžnika, upravitelja, nacionalne agencije za prihodke ali upnika s sklepom iz člena 630(2) zakona o gospodarskih družbah dolžnika razglasi za insolventnega in mu odredi prenehanje opravljanja dejavnosti bodisi od datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti bodisi od poznejšega datuma, vendar pred iztekom roka, v katerem je treba predlagati sanacijski načrt. Sodišče pri odločanju o začetku postopka v primeru insolventnosti zoper upravljavca vodovoda in kanalizacije temu ne sme odrediti prenehanja opravljanja dejavnosti, dokler za zadevno območje ni imenovan nov upravljavec vodovoda in kanalizacije.

Sklep o začetku postopka v primeru insolventnosti je zavezujoč za vse stranke.

Ko sodišče uvede postopek v primeru insolventnosti ali naloži predhodne ukrepe in ukrepe zavarovanja, dolžnik nadaljuje svoje dejavnosti pod nadzorom upravitelja ter lahko nove posle sklepa le s predhodnim soglasjem upravitelja in pod pogojem, da še naprej ravna v skladu z ukrepi, odrejenimi v sklepu o začetku postopka v primeru insolventnosti. Sodišče lahko dolžniku odvzame pravico do upravljanja svojega premoženja in razpolaganja z njim ter dodeli to pravico upravitelju, če ugotovi, da dolžnikova dejanja škodujejo interesom upnikov.

Sodišče s sklepom iz člena 631 zakona o gospodarskih družbah zavrne predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, če ugotovi, da so dolžnikove težavečasne ali da njegova sredstva zadostujejo za poplačilo njegovih dolgov, ne da bi bili ogroženi interesi upnikov.

Če razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za kritje začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti in če za stroške ni bil založen predujem, sodišče sprejme sklep v skladu s členom 632(1) zakona o gospodarskih družbah, s katerim razglasi insolventnost ali prezadolženost, uvede postopek v primeru insolventnosti, dovoli zavarovanje z rubežem, zasegom ali drugimi ukrepi zavarovanja, odredi prenehanje poslovanja družbe, dolžnika razglasi za insolventnega in ustavi postopek, ne da bi odredilo izbris gospodarskega subjekta iz poslovnega registra. Ustavljeni postopek se lahko znova odpre na predlog dolžnika ali upnika v enem letu od vpisa sklepa v poslovni register. Postopek se lahko znova odpre, če predlagatelj uspe dokazati, da so na voljo zadostna sredstva, ali če položi ustrezen znesek za kritje začetnih stroškov. Če nobena od strank ne zahteva ponovnega odprtja postopka, sodišče konča postopek in odredi izbris gospodarskega subjekta iz poslovnega registra. Enaka pravila veljajo, če se med postopkom ugotovi, da dolžnikova razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti.

Zoper sklepe iz členov 630 in 632 zakona o gospodarskih družbah se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od njihovega vpisa v poslovni register, zoper sklep o zavrnitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti pa se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma obvestila o njem v skladu s postopkom iz zakonika o civilnem postopku. Sklep v skladu s členom 630 je nemudoma izvršljiv.

Postopek v primeru insolventnosti se šteje za uveden od datuma sprejetja sklepa iz člena 630(1) zakona o gospodarskih družbah. V primeru razveljavitve sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti se rubež in zaseg štejeta za odpravljena, pravice dolžnika so obnovljene, pooblastila upravitelja pa prenehajo z datumom vpisa pravnomočne sodbe v poslovni register.

Sodišče sanacijski načrt podjetja odobri ali zavrne s posebnim sklepom. Če je sanacijski načrt odobren, sodišče konča postopek v primeru insolventnosti in imenuje nadzorni organ, ki je predlagan v načrtu ali ki ga je izvolila skupščina upnikov. Zoper sklep se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma vpisa v poslovni register.

Sodišče s sklepom iz člena 710 zakona o gospodarskih družbah dolžnika razglasi za insolventnega, če sanacijski načrt ni predlagan v ustreznem zakonsko določenem roku ali če predlagani načrt ni sprejet ali odobren. Enaka pravila se uporabljajo v primerih iz členov 630(2), 632(1) in 709(1) zakona o gospodarskih družbah (ponovno odprtje postopka, če dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti iz sanacijskega načrta). Sodišče z istim sklepom dolžnika razglasi za insolventnega, odredi prenehanje poslovanja insolventnega podjetja, dovoli splošni rubež in zaseg v zvezi z dolžnikovim premoženjem, odpravi pooblastila upravnih organov dolžnika, ki je pravna oseba, dolžniku odvzame pravico do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo ter odredi unovčenje premoženja iz stečajne mase in razdelitev iztržka. Sklep o razglasitvi insolventnosti se uporablja za vse stranke in se vpiše v poslovni register. Sklep je nemudoma izvršljiv, zoper njega pa se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma vpisa.

Od vpisa sklepa o razglasitvi insolventnosti v poslovni register se dolžnikovo nepremično premoženje, premično premoženje in terjatve do dobrovernih tretjih oseb štejejo za zarubljene. Splošni rubež nepremičnega premoženja in plovil v lasti dolžnika se vpiše v notarske registre ali ladijske registre na podlagi sklepa, s katerim je dolžnik razglašen za insolventnega in ki je bil vpisan v poslovni register. Vse dolžnikove denarne in nedelarne obveznosti postanejo izvršljive zoper njega od datuma sklepa o razglasitvi insolventnosti. Tržna denarna vrednost nedelarne terjatev se določi na datum sklepa. Nedenarne obveznosti se pretvorijo v denarna sredstva na podlagi njihove tržne vrednosti na datum sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Tuje sodne odločbe, s katerimi je razglašena insolventnost, se v Bolgariji priznajo na podlagi vzajemnosti, če jih je izdal organ države, v kateri ima dolžnik sedež. Bolgarsko sodišče lahko na zahtevo dolžnika, upravitelja, ki ga je imenovalo tuje sodišče, ali upnika začne pomožni postopek v primeru insolventnosti zoper gospodarski subjekt, ki ga je za insolventnega razglasilo tuje sodišče, če ima gospodarski subjekt v Bolgariji znatno premoženje. V takem primeru se sklep uporablja samo za dolžnikovo premoženje v Bolgariji.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Od datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti dolžnikovo premoženje postane stečajna masa, iz katere je treba poplačati vse terjatve upnikov, ki izhajajo iz poslovnih in neposlovnih dolgov.

V skladu z nacionalno zakonodajo stečajna masa vključuje:

- premoženje v lasti dolžnika na datum sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti;
- premoženje, ki ga je dolžnik pridobil po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti;
- premoženje dolžnika, ki je samostojni podjetnik, vključuje polovico osebnega premoženja, lastninskih pravic in denarnih vlog, ki spadajo v skupno premoženje zakoncev;
- premoženje dolžnika, ki je družbenik z neomejeno odgovornostjo, vključuje polovico osebnega premoženja, lastninskih pravic in denarnih vlog, ki spadajo v skupno premoženje zakoncev.

Delež ali prispevek, ki ga družbenik z omejeno odgovornostjo ni plačal oziroma vplačal, izterja upravitelj za vključitev v stečajno maso. V stečajno maso se vključijo vse dodatne novoizterjane terjatve dolžnika, iztržek od prodaje njegovega premoženja in zneski terjatev, ki so se jim upniki odpovedali.

Kadar prodajna cena premoženja, ki je bilo zastavljeno ali dano v zavarovanje, presega zavarovano terjatev, vključno z natečenimi obrestmi, se preostali znesek vključi v stečajno maso. Enako pravilo se uporablja za upnike, ki jim je bila odobrena pridržna pravica.

Če je sodišče razveljavilo posel v zvezi z upniki stečajne mase, se sredstva, ki jih je zagotovila tretja oseba, vrnejo, in če taka sredstva niso vključena v stečajno maso ali če se dolgujejo denarna sredstva, tretja oseba postane upnik v postopku.

Če iztržek od unovčenja premoženja, za katero veljajo ukrepi zavarovanja, ki so bili naloženi pred začetkom insolventnosti za zavarovanje javnih dolgov, ali zoper katero poteka postopek izvršbe za izterjavo javnih dolgov, presega znesek terjatve, vključno z natečenimi obrestmi in nastalimi stroški izvršbe, javni izvršitelj preostali znesek nakaže na bančni račun stečajne mase. Če javni izvršitelj premoženja ne unovči v šestih mesecih od začetka postopka v primeru insolventnosti, se premoženje prenese z javnega izvršitelja na upravitelja in unovči v postopku v primeru insolventnosti. Če je plačilo v korist vložnika zahtevka izvedeno med datumom ustavitve postopka izvršbe in datumom vpisa sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, se izplačani znesek vrne v stečajno maso. Če se sprejmejo ukrepi za unovčenje zavarovanja v korist zavarovanega upnika, se delež iztržka, ki presega znesek zavarovanja, doda v stečajno maso.

V stečajno maso ni vključeno naslednje:

- nezarubljivo premoženje dolžnika in družbenika z neomejeno odgovornostjo;
- finančna zavarovanja iz členov 22h in 63a(2) zakona o podzemnih naravnih virih;
- premoženje upravljavcev vodovoda in kanalizacije, ki je potrebno za njihove osnovne dejavnosti, dokler ni imenovan nov upravljavec vodovoda in kanalizacije na zadevnem območju;
- zneski, položeni na bančni račun iz člena 60(2) zakona o ravnanju z odpadki.

V skladu z nacionalno zakonodajo (členi od 444 do 447 zakonika o civilnem postopku) izvršba ni mogoča na naslednjem osebnem premoženju dolžnika, ki je fizična oseba:

- predmetih za vsakodnevno uporabo s strani dolžnika in njegove družine, kot so navedeni na seznamu, ki ga je sprejel svet ministrov;
- hrani, potrebni za preživetje dolžnika in njegove družine za en mesec ali do novega spravila v primeru kmetijskih proizvajalcev, ali njenem ekvivalentu v drugih kmetijskih proizvodih;
- gorivu, potrebnem za trimesečno ogrevanje, kuhanje in razsvetlavo;
- strojih, orodjih, napravah in knjigah, ki se štejejo za bistveno osebno premoženje in samozaposlenim osebam ali obrtnikom omogočajo nadaljnje opravljanje poklica;
- zemljišču dolžnika, ki je kmetijski proizvajalec, in zlasti: vrtovih in vinogradih s površino do 0,5 ha ali poljih s površino do 3 ha, vključno s potrebnimi kmetijskimi stroji, orodji, gnojili, fitofarmaceutskimi sredstvi in semeni za setev za eno leto;
- dveh glavah vprežne živine, kravi in petih malih domačih živali, desetih panjih in domači perjadi, vključno s potrebno krmo do novega spravila ali začetka paše;
- dolžnikovem domu, če niti dolžnik niti člani njegove družine, ki živijo skupaj, nimajo drugega doma, ne glede na to, ali dolžnik živi v njem. Če dom presega stanovanjske potrebe dolžnika in članov njegove družine, kot so opredeljene z uredbo sveta ministrov, se presežek da naprodaj, če so izpolnjeni pogoji iz člena 39(2) zakona o lastništvu;
- drugem nezarubljivem premoženju in terjatvah, ki so iz izvršbe izvzeti z drugim zakonom.

Zgoraj navedene prepovedi se ne uporabljajo za dolžnike v zvezi s premoženjem, ki je bilo zastavljeno ali zavarovano s hipoteko, če je vložnik zahtevka zastavni ali hipotekarni upnik. Kar zadeva dolžnikovo zemljišče in dom, se prepovedi ne uporabljajo za:

- dolžnike, ki dolgujejo preživitve, odškodnine, dodeljene na podlagi odškodninskega prava, in finančne dajatve;
- dolžnike v drugih primerih, izrecno določenih z zakonom.

Kadar je predmet izvršbe dolžnikova plača ali drugo plačilo za opravljeno delo ali pokojnina, ki presega minimalno plačo, se lahko odštejejo naslednji zneski:

1. če mesečno plačilo osebe, ki ga mora plačati zgoraj navedene stroške, presega minimalno plačo, vendar ne presega dvakratnika minimalne plače: tretjina, če ta oseba nima otrok, in četrtnina, če ima ta oseba otroke, ki jih vzdržuje;
2. če mesečno plačilo osebe, ki ga mora plačati zgoraj navedene stroške, presega dvakratnik minimalne plače, vendar ne presega štirikratnika minimalne plače: polovica, če ta oseba nima otrok, in tretjina, če ima ta oseba otroke, ki jih vzdržuje;
3. če mesečno plačilo osebe, ki ga mora plačati zgoraj navedene stroške, presega štirikratnik minimalne plače: znesek, ki presega dvakratnik minimalne plače, če ta oseba nima otrok, in znesek, ki presega dve in pol-kratnik minimalne plače, če ima ta oseba otroke, ki jih vzdržuje;

V teh primerih se mesečna plača ali plačilo izračuna po odštetju davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost. Vendar se te omejitve ne uporabljajo za terjatve, ki izhajajo iz plačil preživitve. V takem primeru se znesek, dodeljen kot preživitva, odšteje v celoti, odbitki od plače ali drugega plačila za delo ali pokojnine za druge obveznosti osebe, ki ji je odrejeno plačilo izostale preživitve, pa se obračunajo od preostalega dela njenega skupnega dohodka. Izvršba na preživitvske terjatve ni dovoljena. Izvršba na štipendije je dovoljena samo v zvezi s terjatvami, ki izhajajo iz plačil preživitve.

Vsaka zavrnitev dolžnika, ki je fizična oseba, v zvezi z zavarovanjem z njegovim osebnim premoženjem, plačo ali drugim plačilom za delo ali pokojnino je neveljavna.

Člena 22h in 63a(2) zakona o podzemnih naravnih virih določata zahteve za finančno zavarovanje, ki ga mora upravljavec, imetnik dovoljenja ali koncesionar pred začetkom dejavnosti na podlagi dovoljenja predložiti ministru za energijo, zlasti: nepreklicno bančno garancijo, izdano v korist ministra za energijo; skrbniški račun pri banki, ki ga navede upravljavec in je sprejemljiv za ministra za energijo; zavarovalno polico, v kateri je minister za energijo naveden kot upravičenec; dokumentarni akreditiv, na podlagi katerega se lahko sredstva črpajo samo za opravljanje določenih dejavnosti, ali drugo zakonsko zavarovanje v dogovoru z ministrom za energijo.

Člen 60(2) zakona o ravnanju z odpadki določa zahteve za zavarovanja, ki jih je treba predložiti za kritje prihodnjih stroškov zaprtja odlagališča in upravljanja po zaprtju, in sicer: mesečni odtegljaji, ki se plačujejo na skrbniški račun regionalnega inšpektorata za okolje in vodo (RIOSV), pristojnega za območje, na katerem je odlagališče; mesečni odtegljaji, ki se plačujejo na poseben namenski račun, ki je blokiran, dokler niso vsi ukrepi v zvezi z zaprtjem odlagališča in upravljanjem po zaprtju končani in odobreni, razen kadar je uporaba položenih sredstev izrecno dovoljena, ali bančna garancija, izdana v korist pristojnega RIOSV, odgovornega za območje, na katerem je odlagališče.

Na zaključni skupščini upniki sprejmejo odločitev o osebnem premoženju v stečajni masi, ki ga ni mogoče prodati, in lahko odločijo, da se osebno premoženje zanemarljive vrednosti ali terjatve, katerih izterjava bi bila nerazumno težka, vrnejo dolžniku.

Ko so vsi dolgovi v celoti poplačani, se preostanek stečajne mase vrne dolžniku.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Dolžnik in upravitelj imata v postopku v primeru insolventnosti naslednje pravice:

- da ugovarjata bilanci stanja in poročilu, ki ju pripravi likvidacijski upravitelj, kadar je bil postopek uveden zoper družbo v likvidaciji. Sodišče o ugovoru odloči v 14 dneh s sklepom, zoper katerega pritožba ni mogoča;

- da zahtevata, naj sodišče dolžnika razglasi za insolventnega in mu odredi prenehanje opravljanja dejavnosti bodisi od datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti bodisi od poznejšega datuma, ki pa mora biti pred iztekom roka, v katerem je treba predlagati sanacijski načrt, kadar je očitno, da bi nadaljnje poslovanje škodovalo stečajni masi;
- da zahtevata, naj sodišče dovoli zakonsko predvidene ukrepe za zavarovanje, s katerimi se zavaruje razpoložljivo premoženje dolžnika;
- da predlagata sanacijski načrt;
- da zahtevata, naj sodišče skliče skupščino upnikov.

Ukrepi dolžnika in upravitelja se evidentirajo v javnem registru, ki se lahko vodi v elektronski obliki in je na voljo v sodnem tajništvu stečajnega sodišča.

Dolžnik, njegov zastopnik in upravitelj ne smejo sodelovati niti neposredno niti prek vmesne ali druge povezane osebe pri licitiranju ali kot kupci na dražbah za prodajo osebnega premoženja ali lastninskih pravic, vključenih v stečajno maso. Če lastninsko pravico kupi neupravičeni ponudnik, je prodaja nična in neveljavna, denarna sredstva, ki jih je nakazal kupec, pa se zadržijo in uporabijo za poplačilo terjatev upnikov.

Ko sodišče uvede postopek v primeru insolventnosti ali naloži predhodne ukrepe in ukrepe zavarovanja, dolžnik nadaljuje svoje dejavnosti pod nadzorom upravitelja in lahko nove posle sklepa le s predhodnim soglasjem upravitelja in pod pogojem, da še naprej ravna v skladu z ukrepi, odrejenimi v sklepu o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Sodišče lahko dolžniku odvzame pravico do upravljanja svojega premoženja in razpolaganja z njim ter dodeli to pravico upravitelju, če ugotovi, da dolžnikova dejanja škodujejo interesom upnikov.

Dolžnik

Dolžnik, ki postane insolventen ali prezadolžen, mora predlog za dovoljenje za začetek postopka v primeru insolventnosti pri sodišču vložiti v 30 dneh. Predlog vloži dolžnik, dolžnikov dedič, upravni organ ali pooblaščenec ali likvidacijski upravitelj gospodarske družbe ali družbenik z neomejeno odgovornostjo. Če predlog vloži pooblaščenec, je za to potrebno izrecno pooblastilo. Dolžnik lahko v predlogu predlaga sanacijski načrt in določi osebo, ki izpolnjuje zahteve za imenovanje upraviteljev, če sodišče odredi začetek postopka v primeru insolventnosti.

Dolžnik lahko v postopku v primeru insolventnosti in v postopku, uvedenem v zvezi z ugotovitvenimi tožbami in zahtevki za konvalidacijo, osebno ali prek pooblaščenega zastopnika izvede vsa potrebna procesna dejanja, razen tistih, ki so strogo v pristojnosti upravitelja.

Dolžnik in njegova družina sta pod nekaterimi pogoji upravičena do preživnine. Znesek preživnine določi sodišče in pomeni stroške postopka v primeru insolventnosti.

Dolžnik se lahko udeležuje skupščin upnikov, če meni, da je to potrebno.

Sodišče lahko na predlog dolžnika razveljavi odločitev skupščine upnikov, če je nezakonita ali zelo škoduje interesom nekaterih upnikov.

Dolžnik lahko vloži pisni ugovor s kopijo za upravitelja zoper katero koli terjatev, ki jo je upravitelj priznal ali zavrnil, v sedmih dneh od objave seznama priznanih in zavrnenih terjatev v poslovnem registru. Dolžnik lahko vloži ugotovitveno tožbo v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah v 14 dneh od objave sklepa sodišča o odobritvi seznama v poslovnem registru, če sodišče zavrne dolžnikov ugovor zoper terjatev, ki jo je priznal upravitelj, ali če je terjatev vključilo na seznam priznanih terjatev.

Dolžnik lahko sodišče pozove, naj razreši imenovanega upravitelja, če ta ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali ravna tako, da škoduje interesom upnika ali dolžnika.

Dolžnik lahko izpodbija sklep o dodelitvi, ki ga je sodišče izdalo pri prodaji osebnega premoženja in lastninskih pravic iz stečajne mase.

Dolžnik lahko pri sodišču vloži pisni ugovor zoper načrt razdelitve in izpodbija odredbo, s katero je bil načrt odobren.

Dolžnik lahko od sodišča zahteva, naj ob odobritvi sanacijskega načrta s posebnim sklepom ali pozneje z namenom, da se zagotovi ohranitev premoženja in omogoči izvajanje načrta, določi premoženje, s katerim lahko dolžnik razpolaga s predhodnim soglasjem nadzornega organa ali, če takega organa ni, s predhodnim soglasjem sodišča, ali naj zamenja enega ali več članov nadzornega odbora.

Dolžnik lahko v skladu s členom 740 zakona o gospodarskih družbah v kateri koli fazi postopka sklene dogovor z vsemi upniki s priznanimi terjatvami za poravnavo njihovih denarnih terjatev. V takem primeru upravitelj ne predstavlja dolžnika kot stranke. Če dolžnik ne izpolni svojih obveznosti na podlagi dogovora, lahko upniki, katerih terjatve predstavljajo vsaj 15 % celotnega zneska terjatev, zahtevajo nadaljevanje postopka v primeru insolventnosti.

Dolžnik lahko v enem letu od datuma vpisa sklepa o ustavitvi postopka v primeru insolventnosti v poslovni register zahteva, naj se postopek nadaljuje, če je ugotovil, da je na voljo dovolj sredstev, ali če je položil potrebni predujem za začetne stroške postopka.

Dolžnik lahko v enem letu od sklepa o ustavitvi postopka od sodišča zahteva, naj nadaljuje ustavljeni postopek, če se v tem obdobju sprostijo zneski, namenjeni za sporne terjatve, ali če se odkrije premoženje, ki med postopkom v primeru insolventnosti ni bilo znano.

Dolžnik lahko pri sodišču zaprosi, naj mu odobri restitutio in integrum v zvezi s pravicami, ki jih je mogoče obnoviti, če je v celoti poplačal vse dolgove, priznane v postopku, vključno z obrestmi in nastalimi stroški. Dolžnikove pravice se obnovijo, ne da bi bili vsi dolgovi v celoti poplačani, če je bila insolventnost posledica neugodnih poslovnih in gospodarskih razmer. Pravice družbenikov z neomejeno odgovornostjo se obnovijo pod enakimi pogoji. Pritožba zoper sklep sodišča, s katerim je odobren restitutio in integrum, ni mogoča. Dolžnik lahko sklep, s katerim je zavrnjena njegova prošnja, izpodbija v sedmih dneh. Pravnomočni sklep se vpiše v spis insolventnega gospodarskega subjekta, ki ga vodi poslovni register.

Dolžnik lahko ugovarja končnemu poročilu upravitelja, ki ga ta pripravi pred prenehanjem svoje funkcije, v sedmih dneh od datuma, ko je poročilo predloženo sodišču. Sodišče o poročilu odloči v 14 dneh, zoper to odločitev pa se ni mogoče pritožiti.

Dolžnik lahko prejme preostanek stečajne mase, če obstaja, potem ko v celoti in dokončno poravna svoje dolgove.

Kadar je upnikov predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti zavrnjen s pravnomočno sodno odločbo, je dolžnik, ne glede na to, ali je fizična ali pravna oseba, upravičen do odškodnine, če je upnik tako ravnal namenoma ali iz hude malomarnosti. Odškodnina se dodeli za vso premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki je neposredna posledica protipravnega dejanja. Če je dolžnik s svojim ravnanjem prispeval k škodi, se lahko odškodnina zniža. Če je predlog za dovoljenje za začetek postopka v primeru insolventnosti vložilo več upnikov, so ti solidarno odgovorni.

Dolžnik mora najpozneje v 14 dneh od začetka postopka v primeru insolventnosti sodišču in upravitelju predložiti naslednje:

1. potrebne informacije o dejavnosti družbe in dolžnikovem premoženju;
2. seznam plačil v gotovini ali z bančnim nakazilom v znesku, ki presega 1 200 BGN, izvedenih v zadnjih šestih mesecih pred začetkom insolventnosti;
3. seznam plačil dolžnika povezanim osebam v zadnjem 12-mesečnem obdobju pred začetkom insolventnosti;
4. notarsko overjeno izjavo, v kateri so navedeni vse osebno premoženje, lastninske pravice in terjatve ter imena in naslovi njihovih dolžnikov.

Dolžnik sodišču ali upravitelju predloži informacije o svojem premoženju in dejavnosti, vključno z vsemi ustreznimi dokumenti, v sedmih dneh po datumu pisne zahteve za tako predložitev. Informacije morajo biti ažurne na datum zahteve. V nasprotnem primeru sodišče naloži globo.

Dolžnik mora najpozneje v enem mesecu od datuma sklepa o ustavitvi postopka v primeru insolventnosti zaradi neplačila začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti odpovedati pogodbe o zaposlitvi svojih delavcev in zaposlenih, obvestiti pristojni lokalni direktorat nacionalne agencije za prihodke, izdati potrebne dokumente, s

katerimi potrjuje delovne izkušnje in delovno dobo za socialno zavarovanje navedenih delavcev in zaposlenih, pripraviti referenčni dokument, v katerem so navedene vse osebe z zajamčenimi terjatvami na podlagi zakona o zajamčenih terjatvah delavcev in zaposlenih v primeru insolventnosti delodajalca ter njegovih izvedbenih predpisov, in izročiti evidence družbe pristojnemu lokalnemu uradu nacionalnega inštituta za socialno varnost.

Dolžnik predloži vsaj eno četrletno poročilo o svojih dejavnostih in ukrepih, sprejetih za izvajanje sanacijskega načrta, nadzornemu organu, določenemu v načrtu, in ga obvesti o vseh okoliščinah, ki bi lahko bistveno vplivale na sanacijo.

Upravni organi dolžnika morajo pridobiti predhodno soglasje nadzornih organov, preden odločijo o naslednjem:

- prestrukturiranju dolžnika;
- zaprtju ali prenosu podjetja ali njegovih bistvenih delov;
- poslih s premoženjem, ki niso običajna dejanja, in poslih v zvezi z upravljanjem dolžnikove dejavnosti;
- bistveni spremembi dolžnikove dejavnosti;
- bistvenih organizacijskih spremembah;
- vzpostavitvi dolgoročnega sodelovanja, ki je bistvenega pomena za izvajanje sanacijskega načrta, ali prenehanju takega sodelovanja;
- odprtju ali zaprtju podružnic.

Sanacijski načrt, ki ga odobri sodišče, je za dolžnika zavezujoč, tako da mora nemudoma izvesti predvidene strukturne spremembe.

Dolžnik se mora vzdržati dejanj in poslov iz členov 645, 646 in 647 zakona o gospodarskih družbah v obdobjih in pod pogoji, določenimi v njih, saj se lahko v nasprotnem primeru ta dejanja in posli razglasijo za neveljavne v zvezi z upniki stečajne mase.

Upravitelj

V skladu z bolgarsko zakonodajo je upravitelj fizična oseba, ki izpolnjuje naslednje zahteve:

1. kot polnoletna oseba ni bil obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, razen če je bila odobrena popolna sodna rehabilitacija;
2. ni v zakonski zvezi z dolžnikom ali upnikom in ni njegov krvni sorodnik v ravni črti naprej; ni sorodnik dolžnika ali upnika v stranski črti do šestega kolena in v svaštvu do tretjega kolena;
3. ni upnik v postopku v primeru insolventnosti;
4. ni insolventni dolžnik, ki mu ni bil odobren restitutio in integrum;
5. ni v nobenem razmerju z dolžnikom ali upnikom, zaradi katerega bi lahko obstajal razumen dvom o njegovi nepristranskosti;
6. ima univerzitetno diplomu iz ekonomije ali prava in vsaj tri leta ustreznih poklicnih izkušenj;
7. je uspešno opravil strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja v skladu s pravili in postopkom iz posebne uredbe in je bil vključen na seznam strokovnjakov, ki izpolnjujejo merila za imenovanje kot upravitelji, ki ga je odobrila ministrica za pravosodje in je objavljen v uradnem listu;
8. ni bil razrešen kot upravitelj zaradi kršitve svojih dolžnosti ali zaradi dejanj, ki so ogrožala interese upnikov ali dolžnika; ni bil izbrisan iz registra, ki ga vodi centralna banka, ali razrešen po presoji sklada ali na predlog ministra za finance zaradi kršitve dolžnosti ali zaradi dejanj, ki so ogrožala interese upnikov;
9. v zvezi z njim niso bili sprejeti ukrepi iz člena 65(2)(11) zakona o bankah ali člena 103(2)(16) zakona o kreditnih institucijah.

Minister za pravosodje upravitelja izbriše s seznama, če je bila ugotovljena kršitev pooblastil in dolžnosti, dodeljenih upravitelju, ne glede na to, ali je kršitev ugotovilo stečajno sodišče ali ne, ter poskrbi za objavo spremenjenega seznama v uradnem listu.

Pooblastila, podeljena upravitelju, lahko izvaja več oseb. V takem primeru se odločitve sprejemajo soglasno in dejanja se opravljajo skupaj, razen če upniki ali – v primeru spora med strankami, ki izvajajo dolžnosti upravitelja – sodišče ne odloči drugače. Kadar pooblastila, podeljena upravitelju, izvaja več oseb, ki odločitve sprejemajo soglasno in ukrepajo skupaj, je njihova odgovornost solidarna.

Upravitelj mora plačati letno pristojbino za stalno strokovno usposabljanje. Upravitelj, ki zahtevane pristojbine ne plača pravočasno, se izbriše iz registra. Upravitelj mora najpozneje v treh dneh po imenovanju in pred potrditvijo

pridobiti zavarovanje poklicne odgovornosti za celotno trajanje postopka v primeru insolventnosti, da se zavaruje pred odškodninskimi zahtevki, ki izhajajo iz kršitve dolžnosti njegove funkcije.

Minister za pravosodje mora skupaj z ministrom za gospodarstvo organizirati letna usposabljanja za upravitelje.

V skladu z zakonom o gospodarskih družbah so upravitelji razdeljeni na naslednje kategorije:

- začasni upravitelji, imenovani s sklepom o začetku postopka v primeru insolventnosti;
- začasni upravitelji, imenovani v okviru ukrepa zavarovanja;
- stalni upravitelji, ki jih lahko izvoli skupščina upnikov ali pa jih določi sodišče, če se upniki na skupščini ne morejo dogovoriti o imenovanju;
- upravitelji pomočniki;
- upravitelji po uradni dolžnosti, ki se imenujejo ob razrešitvi stalnega upravitelja in ki svoje funkcije opravljajo do imenovanja novega stalnega upravitelja.

Začasni upravitelj ima enaka pooblastila kot stalni upravitelj. Poleg tega začasni upravitelj v 14 dneh od datuma začetka postopka v primeru insolventnosti pripravi naslednje dokumente:

- seznam upnikov na podlagi dolžnikovih poslovnih knjig, na katerem so navedeni znesek njihovih terjatev in upniki, ki so ali so bili povezani z dolžnikom v zadnjih treh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, na podlagi informacij, ki so na voljo v poslovnem registru in dolžnikovih poslovnih knjigah;
- overjeno kopijo dolžnikovih poslovnih knjig;
- pisno poročilo o razlogih za insolventnost, trenutnem stanju dolžnikovega premoženja, ukrepih, sprejetih za njegovo ohranitev, in možnostih za reševanje družbe.

Začasni upravitelj se mora udeležiti prve skupščine upnikov.

Stečajno sodišče imenuje upravitelja, izvoljenega na prvi skupščini upnikov, če izpolnjuje navedene zahteve in je predložil svoje predhodno pisno soglasje v obliki notarsko overjene izjave, ter določi datum, ko mora upravitelj prevzeti svoje dolžnosti. Upravitelj ob imenovanju predloži notarsko overjeno izjavo, s katero se izreče o obstoju ali neobstoju nekaterih pravnih ovir za opravljanje dolžnosti svoje funkcije, navedenih v zakonu o gospodarskih družbah, kot so lastništvo deležev v družbi z omejeno odgovornostjo ali delniški družbi, sočasno opravljanje dolžnosti likvidatorja in upravitelja ter drugi plačani položaji. Če se pojavi katera koli od teh okoliščin, mora upravitelj o tem nemudoma obvestiti sodišče. Upravitelj mora funkcijo prevzeti na datum, ki ga je določilo sodišče. Če tega ne stori, sodišče imenovanega upravitelja v sedmih dneh zamenja z drugo osebo, izbrano med osebami, ki so kandidirale na prvi skupščini upnikov. Če drugih kandidatov ni bilo, se imenuje upravitelj z ustreznega seznama in skliče nova skupščina upnikov. Če skupščina upnikov ne more doseči dogovora o imenovanju upravitelja ali določiti njegove nagrade, nagrado upravitelja določi sodišče.

Sodišče upravitelja razreši v naslednjih primerih:

1. na pisno zahtevo upravitelja;
2. ko upravitelj postane poslovno nesposoben;
3. če upravitelj ne izpolnjuje več zakonsko določenih zahtev;
4. na zahtevo upnikov, ki imajo več kot polovico skupne vsote vseh terjatev;
5. na podlagi odločitve, ki jo je sprejela skupščina upnikov;
6. če upravitelj ni več sposoben izvajati svojih pooblastil;
7. v primeru smrti.

Sodišče lahko kadar koli po uradni dolžnosti ali na predlog dolžnika, upniškega odbora ali upnika razreši upravitelja, če ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali s svojim ravnanjem ogroža interese upnika ali dolžnika. Upravitelj, razrešen na svojo zahtevo, mora še naprej opravljati svoje dolžnosti, dokler ni imenovan nov upravitelj. Sklep o razrešitvi upravitelja je nemudoma izvršljiv, pritožba zoper njega pa nima odločilnega učinka. Z razveljavitvijo sklepa o razrešitvi razrešena oseba ni znova postavljena kot upravitelj v postopku v primeru insolventnosti. Sodišče skliče skupščino upnikov, ki mora predlagati novega upravitelja. Dokler nadomestni upravitelj ni izbran, funkcije upravitelja opravlja upravitelj po uradni dolžnosti, ki ga imenuje sodišče.

Upravitelj najpozneje v treh dneh po prevzemu funkcije zahteva, naj se premoženje dolžnika, ki je bilo zapečaten, sprosti, in pripravi popis dolžnikovega nepremičnega in premičnega premoženja, gotovine, dragocenosti, vrednostnih papirjev, pogodb, terjatev itd., vključno z osebnim premoženjem v posesti tretjih

oseb. Upravitelj pripravi popis, če pa se pozneje odkrije drugo premoženje, se pripravi dodatni popis. Upravitelj je od trenutka priprave popisa odgovoren za premoženje, navedeno v njem, razen če ni izročeno v hrambo dolžniku ali tretji osebi.

Upravitelj ima naslednje pravice:

1. da zastopa podjetje;
2. da upravlja njegove tekoče posle;
3. da nadzoruje dejavnost dolžnika, če je bila njegova pravica do vodenja poslov omejena;
4. da pridobi in vodi poslovne knjige ter skrbi za poslovno korespondenco podjetja;
5. da opravi poizvedbe in opredeli dolžnikovo premoženje;
6. da v zakonsko določenih primerih zahteva prenehanje, preklic ali razveljavitev pogodb, katerih pogodbeni stranka je dolžnik;
7. da sodeluje v sodnih postopkih, v katerih je podjetje stranka, in vlaga tožbe v njegovem imenu;
8. da izterja denarna sredstva, dolgovana dolžniku, in iztržek položi na poseben račun;
9. da z dovoljenjem sodišča razpolaga z denarnimi sredstvi dolžnika, položenimi na bančne račune, kadar je to potrebno za upravljanje in ohranitev dolžnikovega premoženja;
10. da opravi poizvedbe za opredelitev dolžnikovih upnikov;
11. da v skladu z odredbo sodišča skliče in organizira skupščine upnikov;
12. da predlaga sanacijski načrt;
13. da opravi dejanja, potrebna za prenehanje dolžnikove lastniške udeležbe v drugih družbah;
14. da unovči stečajno maso;
15. da opravlja druga dejanja, ki so določena z zakonom ali jih je odredilo sodišče.

Vsi državni organi in institucije morajo upravitelju pomagati pri izvajanju njegovih dolžnosti.

Od datuma pravnomočnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti denarna sredstva, plačana za poravnavo dolžnikovih terjatev, sprejema upravitelj.

Upravitelj poskrbi, da so sezname priznanih in zavrženih terjatev ter računovodska poročila dolžnika takoj, ko so dokončani, objavljeni v poslovnem registru, ter jih da na voljo upnikom in dolžniku v sodni pisarni sodišča.

Za povečanje stečajne mase upravitelj izterja neplačane deleže in prispevke od družbenikov v družbah z omejeno odgovornostjo ter lahko vloži zahtevek na podlagi členov 645, 646 in 647 zakona o gospodarskih družbah ter člena 135 zakona o obveznostih in pogodbah v povezavi s postopkom v primeru insolventnosti ter ustrezne tožbe za izpolnitev v zvezi z navedenim zahtevkom. Kadar zahtevek vloži upnik, sodišče postavi upravitelja kot sotožnika sua sponte. Upravitelj mora sodelovati v postopku, uvedenem v zvezi z ugotovitveno tožbo, ki jo je dolžnik ali upnik vložil na podlagi člena 694 zakona o gospodarskih družbah.

Upravitelj po pridobitvi dovoljenja sodišča poskrbi za prodajo premoženjskih pravic, vključenih v stečajno maso, pripravi načrt za razdelitev razpoložljivih zneskov med upnike s terjatvami na podlagi člena 722(1) zakona o gospodarskih družbah glede na njihovo razvrstitev, prednostne pravice in zavarovanje, poskrbi za vpis načrta v poslovni register in izvede plačila v skladu z načrtom. Upravitelj na podlagi odredbe sodišča pri banki položi zneske, ki so ob končni razdelitvi namenjeni za neizterjane ali sporne terjatve.

Če se dolžnik dogovori o poravnavi z vsemi upniki s priznanimi terjatvami, upravitelj ne predstavlja dolžnika kot stranke.

Upravitelj mora pooblastila svoje funkcije izvajati preudarno in skrbno. Svojih pooblastil ne sme prenesti na tretjo osebo brez izrecnega dovoljenja sodišča. Upravitelj se ne sme osebno ali prek povezane osebe pogajati v imenu dolžnika. Upravitelj nikakor ne sme neposredno ali prek druge osebe pridobiti osebnega premoženja ali lastninskih pravic iz stečajne mase. Ta omejitev velja za zakonca upravitelja, njegove sorodnike v ravni črti naprej ter njegove sorodnike v stranski črti do šestega kolena in v svaštvu do tretjega kolena. Upravitelj ne sme razkriti nobenih dejstev, podatkov in informacij, s katerimi se je seznanil med izpolnjevanjem pooblastil in dolžnosti, dodeljenih njegovi funkciji.

Če upravitelj ne opravlja svojih dolžnosti ali jih opravlja slabo, mu lahko sodišče naloži globo v višini do enomesečne nagrade. Upravitelj mora plačati odškodnino v znesku, ki je enak zakonskim obrestim za zamudo pri položitvi prejetih zneskov na banko. Upravitelj je odškodninsko odgovoren dolžniku in upniku za vsako škodo, ki

je bila protipravno povzročena pri opravljanju njegovih dolžnosti.

Upravitelj mora ob prenehanju svojega mandata poslovne knjige, dnevnik in račune ter premoženje, ki ga je prejel v hrambo, takoj predati novemu upravitelju ali osebi, ki jo je določilo sodišče, in dolžniku, če je bil [s strani skupščine upnikov] v preučitev sprejet sanacijski načrt. S končanjem postopka v primeru insolventnosti prenehajo tudi pooblastila upravitelja. Upravitelj preda poslovne knjige in preostanek dolžnikovega premoženja njegovemu upravnemu organu. Če se sprejme odločitev o ponovnem odprtju postopka v primeru insolventnosti, se pravice upravitelja obnovijo.

Leta 2017 je bil uveden upravitelj pomočnik. Upravitelj pomočnik je fizična oseba, ki izpolnjuje vse zahteve, določene za upravitelje, razen naslednjih zahtev: da ima vsaj dve leti ustreznih poklicnih izkušenj; da je uspešno opravil strokovni izpit v skladu s postopkom iz posebne uredbe in da je vključen na seznam strokovnjakov, ki se lahko imenujejo za upravitelje, ki ga je odobril minister za pravosodje in je objavljen v uradnem listu. Upravitelji pomočniki niso nikoli smeli biti predmet ukrepov iz člena 65(2)(11) zakona o bankah ali člena 103(2)(16) zakona o kreditnih institucijah.

Da bi bili kandidati imenovani za upravitelja pomočnika, morajo opraviti strokovni izpit v skladu s postopkom iz uredbe. Minister za pravosodje izda ukaz za vključitev upraviteljev pomočnikov, ki izpolnjujejo potrebne zahteve glede usposobljenosti, na poseben seznam.

Upravitelj pomočnik lahko opravlja nekatera dejanja, ki spadajo na področje pristojnosti upravitelja, pri čemer ravna po navodilih upravitelja in v skladu z ustreznim postopkom (na podlagi izrecnega dovoljenja sodišča). Podpiše lahko nekatere dokumente, ki se nanašajo na delo upravitelja, pri čemer svojemu podpisu doda besedo „pomočnik“. Upravitelj pomočnik je z upraviteljem solidarno odgovoren za vsako škodo, protipravno povzročeno pri opravljanju svojih dolžnosti. Odnosi med upraviteljem in upraviteljem pomočnikom so urejeni s pogodbo. Če ni posebnih pravil, za dejavnost upraviteljev pomočnikov veljajo pravila, ki se uporabljajo za upravitelje.

Upravitelj, imenovan s tujo sodno odločbo, uveljavlja pravice, dodeljene njegovi funkciji, v državi, kjer je bil postopek v primeru insolventnosti uveden, razen če s svojim ravnanjem ne krši javnega reda v Republiki Bolgariji. Bolgarsko sodišče lahko na zahtevo upravitelja, ki ga je imenovalo tuje sodišče, začne pomožni postopek v primeru insolventnosti zoper gospodarski subjekt, ki ga je za insolventnega razglasilo tuje sodišče, če ima gospodarski subjekt v Bolgariji znatno premoženje. Za odobritev sanacijskega načrta v pomožnem postopku v primeru insolventnosti je potrebno soglasje upravitelja v glavnem postopku. Za predlog za razveljavitev posla, ki ga vložijo upravitelj v glavnem ali pomožnem postopku v primeru insolventnosti, se šteje, da je bil vložen v obeh postopkih.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V postopku v primeru insolventnosti se lahko upnikova terjatev pobota z upnikovo obveznostjo do dolžnika, če sta pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti obstajala oba dolga, če sta bila vzajemno izvršljiva in iste vrste ter če je upnikova terjatev zapadla. Če upnikova terjatev zapade med postopkom v primeru insolventnosti ali zaradi sklepa o razglasitvi dolžnikove insolventnosti in pod pogojem, da sta zaradi sklepa oba dolga uvrščena v isti razred, lahko upnik svojo terjatev pobota šele, ko je dolg zapadel ali ko sta bila dolgova uvrščena v isti razred. Izjavo o pobotu je treba predložiti upravitelju.

Pobot se lahko razveljavi v zvezi z upniki stečajne mase, če je upnik terjatev pridobil in je dolg nastal pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, pri čemer je ob pridobitvi terjatve ali nastanku dolga vedel, da je dolžnik insolventen ali prezadolžen ali da je bil vložen predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. Ne glede na čas nastanka vzajemnih dolgov je pobot, ki ga dolžnik izvede po razglasitvi insolventnosti ali prezadolženosti, vendar ne prej kot eno leto pred datumom vložitve predloga, neveljaven v zvezi z upniki stečajne mase, razen dela dolga, ki bi ga upnik prejel ob razdelitvi po unovčenju premoženja.

Tožbo za razveljavitev pobota lahko vložijo upravitelj ali, če upravitelj ne vložijo tožbe, kateri koli upnik stečajne mase v enem letu od datuma začetka postopka v primeru insolventnosti ali datuma sklepa o ponovnem odprtju ustavljenega postopka v primeru insolventnosti. Če je bil dolg pobotan po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, začne rok za vložitev tožbe za razveljavitev pobota teči od datuma pobota.

Začetek postopka v primeru insolventnosti ima odločilni učinek na vse sodne in arbitražne postopke v zvezi s premoženjskimi, civilnimi in gospodarskimi spori, v katerih je dolžnik stranka (razen v delovnih sporih v zvezi z

denarnimi terjatvami dolžnika). Ta določba se ne uporablja, če je sodišče na datum začetka postopka v primeru insolventnosti v drugi zadevi, v kateri je dolžnik nasprotna stranka, privolilo v preučitev ugovora dolžnika zoper pobot.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Dolžnik mora najpozneje v enem mesecu od datuma sklepa o ustavitvi postopka v primeru insolventnosti zaradi neplačila začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti (sklep v skladu s členom 632(1) zakona o gospodarskih družbah) odpovedati pogodbe o zaposlitvi svojih delavcev in zaposlenih, obvestiti pristojni lokalni direktorat nacionalne agencije za prihodke, izdati potrebne dokumente, s katerimi potrjuje delovne izkušnje in delovno dobo za socialno zavarovanje navedenih delavcev in zaposlenih, pripraviti referenčni dokument, v katerem so navedene vse osebe z zajamčenimi terjatvami na podlagi zakona o zajamčenih terjativah delavcev in zaposlenih v primeru insolventnosti delodajalca ter njegovih izvedbenih predpisov, in izročiti evidence družbe pristojnemu lokalnemu uradu nacionalnega inštituta za socialno varnost.

Upravitelj lahko odpove katero koli pogodbo, katere stranka je dolžnik, zaradi delnega ali bistvenega neizpolnjevanja pogodbe. Upravitelj pogodbo odpove s 15-dnevnim odpovednim rokom in v istem roku odgovori na zahteve nasprotne stranke po informacijah glede tega, ali bo pogodba odpovedana ali pa bo ostala veljavna. Če upravitelj ne odgovori na zahtevo, se pogodba šteje za odpovedano. Če je pogodba odpovedana, ima nasprotna stranka pravico do nadomestila za škodo. Če pogodba, na podlagi kateri dolžnik opravlja redna plačila, ostane veljavna, za upravitelja ne nastane nobena obveznost, da poravna kakršna koli zaostala plačila na podlagi te pogodbe, ki so zapadla pred sklepom o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Od datuma pravnomočnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti denarna sredstva, plačana za poravnavo dolžnikovih terjatev, sprejema upravitelj. Poravnava dolžnikove terjatve po datumu sklepa o začetku postopka, vendar pred datumom vpisa navedenega sklepa, je veljavna, če stranka, ki je poravnala terjatev, ni vedela, da je bil uveden postopek v primeru insolventnosti, ali če je bila, če je vedela za postopek, ekonomska korist, s katero je bila terjatev poravnana, vključena v stečajno maso. Dobra vera se predpostavlja, dokler ni dokazano drugače.

V skladu s členom 646 zakona o gospodarskih družbah je v zvezi z upniki neveljavno naslednje, če je bilo izvedeno po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti v nasprotju z vzpostavljenimi postopkovnimi pravili:

- poravnava dolga, nastalega pred sklepom o začetku postopka v primeru insolventnosti;
- zastava ali hipoteka, ustanovljena na pravici ali premoženju iz stečajne mase;
- posel, v katerega sta vključena pravica ali premoženje iz stečajne mase.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Sodišče lahko pred odločitvijo o predlogu za začetek postopka v primeru insolventnosti na zahtevo upnika ali po uradni dolžnosti in če je to potrebno za ohranitev dolžnikovega premoženja, odredi ustavitev postopka izvršbe zoper dolžnikovo premoženje, razen v primeru postopka izvršbe, začetega na podlagi zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Kadar ukrepe predlaga upnik, jih sodišče dopusti, če je predlog upnika podprt s prepričljivimi pisnimi dokazi in/ali če je položena varščina v znesku, ki ga je določilo sodišče, za nadomestilo za kakršno koli škodo dolžniku, če bi bilo pozneje ugotovljeno, da dolžnik ni insolventen ali prezadolžen. Sodišče lahko odpravi naloženi ukrep zavarovanja, če ni več potreben za ohranitev premoženja.

O odredbi sta uradno obveščeni stranka, za katero veljajo ukrepi, in stranka, ki jih je predlagala. Odredba je nemudoma izvršljiva, zoper njo pa se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma prejema obvestila. Pritožba nima odložilnega učinka. Ukrepi zavarovanja se štejejo za odpravljene od datuma sprejetja sklepa o zavrnitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. Naloženi ukrep zavarovanja ostane veljaven do datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. Od tega datuma je njegov učinek nadomeščen z učinkom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Sklep o začetku postopka v primeru insolventnosti ima odločilni učinek na postopek izvršbe zoper premoženje, vključeno v stečajno maso, razen za premoženje iz člena 193 zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Če je plačilo v korist vložnika zahtevka izvedeno med datumom ustavitve postopka izvršbe in datumom vpisa sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, se izplačani znesek vrne v stečajno maso. Če obstaja tveganje, da bi bili interesi upnikov oškodovani, in se izvedejo ukrepi za unovčenje zavarovanja v korist zavarovanega upnika, lahko sodišče dovoli nadaljevanje postopka, če se delež iztržka, ki presega znesek zavarovanja, doda v stečajno maso. Če je terjatev prijavljena in priznana v postopku v primeru insolventnosti, se ustavljeni postopek konča. Rubeži in zasegi, naloženi v postopku izvršbe, se ne morejo izvršiti zoper terjatve upnikov stečajne mase. Uvedba ukrepov zavarovanja v skladu z zakonikom o civilnem postopku ali zakonikom o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost v zvezi z dolžnikovim premoženjem po začetku postopka v primeru insolventnosti ni dopustna.

Premoženje iz člena 193 zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost je premoženje, ki je predmet ukrepov zavarovanja, ki so bili naloženi že v postopku izvršbe za izterjavo javnega dolga, ki se je začel pred začetkom postopka v primeru insolventnosti. Zadevno premoženje unovči javni izvršitelj v skladu s pravili in postopkom, določenimi v zakoniku o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Kadar iztržek od unovčenja premoženja ne zadostuje za kritje celotnega zneska terjatve, natečenih obresti in stroškov, nastalih v postopku javne izvršbe, se preostanek terjatve države ali občine poplača v skladu s splošnimi pravili. Kadar iztržek od unovčenja premoženja presega celotni znesek terjatve, natečenih obresti in stroškov, nastalih v postopku javne izvršbe, javni izvršitelj preostanek iztržka nakaže na račun stečajne mase. Če javni izvršitelj premoženja ne unovči v šestih mesecih od začetka postopka v primeru insolventnosti, se premoženje prenese z javnega izvršitelja na upravitelja in unovči v postopku v primeru insolventnosti.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti ni mogoče začeti sodnega ali arbitražnega postopka v zvezi s premoženjskimi spori na podlagi civilnega ali gospodarskega prava, razen v naslednjih primerih:

- za zaščito pravic tretjih oseb, ki so lastniki premoženja, vključenega v stečajno maso;
- v delovnih sporih;
- v primeru denarnih terjatev, zavarovanih s premoženjem tretjih oseb.

Ugotovitvene tožbe na podlagi člena 694 zakona o gospodarskih družbah, s katerimi se zahteva potrditev obstoječe terjatve, ki ni bila priznana v postopku v primeru insolventnosti, ali izpodbija obstoj priznane terjatve, lahko vložijo naslednje osebe:

- dolжник, če sodišče zavrne ugovor zoper terjatev, ki jo je priznal upravitelj, ali navedeno terjatev vključi na seznam priznanih terjatev;
- upnik z nepriznano terjatvijo, če sodišče ugovora ne upošteva ali terjatev izključi s seznama priznanih terjatev;
- upnik, če sodišče zavrne njegov ugovor zoper priznanje terjatve drugega upnika ali če terjatev drugega upnika vključi na seznam priznanih terjatev.

Zahtevek za konvalidacijo se lahko vloži v 14 dneh od datuma, ko je sklep o odobritvi seznama priznanih terjatev objavljen v poslovnem registru. Upravitelj mora sodelovati v postopku. Pravnomočni sklep ima konstitutivni učinek za dolžnika, upravitelja in vse upnike v postopku v primeru insolventnosti.

Veljavnost prodaje premoženja, vključenega v stečajno maso, zaradi njegovega unovčenja se lahko izpodbija s civilno tožbo, če je premoženje kupila oseba, ki ni imela pravice licitirati na dražbi, ali če prodajna cena ni plačana. V zadnjem navedenem primeru lahko kupec nasprotuje zahtevku, tako da plača dolgovani znesek skupaj z obrestmi od dneva, ko je bil razglašen za kupca prodanega premoženja.

Kadar oseba nima več lastninske pravice takoj po prodaji premoženja zaradi njegovega unovčenja in nakupu navedenega premoženja ter prenosu v posest kupca, lahko pravno varstvo uveljavlja samo z vložitvijo tožbe v zvezi z lastništvom.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Začetek postopka v primeru insolventnosti ima odločilni učinek na vse sodne in arbitražne postopke v zvezi s premoženjskimi spori na podlagi civilnega ali gospodarskega prava, v katerih je dolжник stranka, razen v delovnih

sporih v zvezi z denarnimi terjatvami dolžnika. Ta določba se ne uporablja, če je sodišče na datum začetka postopka v primeru insolventnosti v drugi zadevi, v kateri je dolžnik nasprotna stranka, privolilo v preučitev ugovora dolžnika zoper pobot. Ustavljeni postopek se ponovno odpre, če je terjatev priznana v postopku v primeru insolventnosti, tj. vključena na seznam priznanih dajatev, ki ga je odobrilo sodišče.

Ustavljeni postopek se obnovi in nadaljuje s sodelovanjem: (1) upravitelja in upnika, če terjatev ni vključena na seznam terjatev, ki jih je priznal upravitelj, ali na seznam terjatev, ki ga je odobrilo sodišče, ali (2) upravitelja, upnika in vložnika ugovora, če je terjatev vključena na seznam terjatev, ki jih je priznal upravitelj, vendar je bil zoper njeno vključitev vložen ugovor. V takem primeru ima sklep konstitutivni učinek za dolžnika, upravitelja in vse upnike s terjatvami zoper stečajno maso.

Tekoči postopek zoper dolžnika v zvezi z denarnimi terjatvami, zavarovanimi s premoženjem tretje osebe, se ne sme ustaviti.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upnik s terjatvijo zoper dolžnika na podlagi trgovskega posla lahko vloži predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti ali se pridruži postopku, začetem na predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki ga je vložil drug upnik. Dolžnik lahko v predlogu tudi predlaga sanacijski načrt in določi osebo, ki izpolnjuje navedene zahteve za upravitelje in se lahko imenuje, če sodišče odredi začetek postopka v primeru insolventnosti. Upnik lahko sodišču predlaga, naj pred odločitvijo o predlogu za začetek postopka v primeru insolventnosti odredi predhodne ukrepe in ukrepe zavarovanja, da se ohrani premoženje dolžnika.

Kadar je očitno, da bi nadaljnje poslovanje podjetja škodovalo stečajni masi, lahko sodišče na predlog upnika odredi prenehanje opravljanja dejavnosti bodisi od datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti bodisi od poznejšega datuma, vendar pred iztekom roka, v katerem je treba predlagati sanacijski načrt.

Če razpoložljiva sredstva dolžnika ne zadostujejo za kritje začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti, sodišče določi znesek, ki ga mora upnik v določenem roku plačati vnaprej, da se začne postopek v primeru insolventnosti. Če dolžnikova sredstva ne zadostujejo ali če za začetne stroške ni bil založen predujem, lahko upnik v enem letu od vpisa sklepa o ustavitvi postopka zahteva ponovno odprtje ustavljenega postopka v primeru insolventnosti.

Upniki lahko izpodbijajo sodne odločbe in sklepe, izdane v postopku v primeru insolventnosti, ter ukrepe in odločitve upravnih organov dolžnika, če so izpolnjeni osnovni pogoji iz zakona o gospodarskih družbah.

V postopku v primeru insolventnosti se pozivi upnikom, ki so stranke v postopku, vročijo na njihovem zadevnem naslovu v Bolgariji. Če je upnik spremenil svoj naslov, ne da bi obvestil sodišče, se vsi pozivi in listine priložijo spisu in štejejo za ustrezno vročene. Če upnik nima naslova v Bolgariji in je njegov sedež v drugi državi, mora navesti naslov za vročanje v Bolgariji. Če naslov za vročanje v Bolgariji ni naveden, se poziv objavi v poslovnem registru. Po začetku postopka v primeru insolventnosti se za neizpodbojne akte sodišča, ki jih ni treba vpisati v poslovni register ali o katerih ni treba uradno obvestiti strank v skladu z zakonikom o civilnem postopku, šteje, da so bile stranke o njih uradno obveščene z njihovim vpisom v register, ki ga vodi sodišče. Kadar zakon o gospodarskih družbah določa, da se poziv strankam vroči z objavo obvestil v poslovnem registru, morajo biti vabilo, obvestilo ali poziv objavljeni vsaj sedem dni pred predvidenim datumom sestanka ali obravnave.

Prve skupščine upnikov se udeležijo upniki, vključeni na seznam, ki ga začasni upravitelj pripravi na podlagi dolžnikovih poslovnih knjig in izpisov iz teh knjig ter se predloži na prvi skupščini. Upniki se sestanka udeležijo osebno ali po pooblaščenju, ki ima izrecno pooblastilo za zastopanje upnika. Če je upnik fizična oseba, mora biti podpis dajalca pooblastila na pooblastilu notarsko overjen. Odločitve se sprejmejo z navadno večino glasov upnikov na seznamu, in sicer brez glasov upnikov, ki so trenutno povezani z dolžnikom, upnikov, ki so bili povezani z dolžnikom v treh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, in upnikov, ki so v treh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti pridobili terjatve od oseb, povezanih z dolžnikom. Na prvi skupščini upnikov se:

- obravnava poročilo, ki ga je pripravil začasni upravitelj;
- izbere stalni upravitelj in sodišču predlaga njegovo imenovanje;

- izvoli upniški odbor.

Skupščina upnikov se ne skliče v naslednjih primerih:

1. če dolжник pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti v poslovni register ni predložil svojih letnih računovodskih poročil za zadnja tri leta;
2. če dolжник ne izpolnjuje svoje obveznosti sodelovanja z začasnim upraviteljem in zavrne izročitev svojih poslovnih knjig ali če so bile njegove poslovne knjige vodene očitno nepravilno.

V takem primeru začasni upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, opravlja svoje dolžnosti, dokler skupščina upnikov ne imenuje stalnega upravitelja, potem ko je sodišče odobrilo terjatve, ki jih je priznal upravitelj.

Skupščina upnikov se lahko skliče na zahtevo dolžnika, upravitelja, upniškega odbora ali upnikov, ki imajo eno petino skupnega zneska priznanih terjatev. Skupščina upnikov poteka ne glede na število udeleženih upnikov, predseduje pa ji sodnik, ki vodi postopek. Za sprejemanje odločitev ima vsak upnik število glasov, ki ustreza deležu njegove terjatve v skupnem znesku priznanih terjatev z glasovalnimi pravicami, ki jih je odobrilo sodišče. Glasovalne pravice se lahko podelijo tudi upnikom v obnovljenih sodnih ali arbitražnih postopkih zoper dolžnika v zvezi s premoženjskimi spori na podlagi civilnega ali gospodarskega prava, če je terjatev podprta s prepričljivimi pisnimi dokazi, upnikom z nepriznanimi terjatvami, ki so vložili ugotovitvene tožbe v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah, ter upnikom s priznanimi terjatvami, zoper katere je bila v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah vložena tožba, s katero se izpodbija obstoj terjatve. Glasovalne pravice se ne podelijo upnikom z nezavarovanimi terjatvami, ki izhajajo iz zakonskih ali pogodbenih obresti, ki so v plačilo zapadle po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, upnikom s terjatvami v zvezi s posojili, ki jih je dolžniku zagotovil družbenik ali delničar, in upnikom s terjatvami, ki izhajajo iz donacij ali stroškov, ki so upniku nastali v postopku, razen v primeru predhodno plačanih stroškov, kadar dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje plačanih stroškov. Odločitve se sprejmejo z navadno večino, razen če ni z zakonom o gospodarskih družbah določeno drugače.

Na skupščini upnikov se:

- obravnava poročilo o dejavnostih upravitelja;
- obravnava poročilo upniškega odbora;
- izvoli upravitelj, če ta ni bil izvoljen;
- sprejmejo sklepi o razrešitvi upravitelja in njegovi zamenjavi;
- določi sedanja nagrada, spremeni nagrada in določi končna nagrada upravitelja;
- izvoli upniški odbor, če odbor ni bil izvoljen, ali spremeni njegova sestava;
- sodišču predlaga znesek preživnine, ki ga je treba odobriti dolžniku in njegovi družini;
- določijo način unovčenja dolžnikovega premoženja, metoda in pogoji vrednotenja premoženja, izberejo cenilci in določijo njihove nagrade.

Če upniki na skupščini ne morejo odločiti o imenovanju upravitelja, upravitelja imenuje sodišče, če pa ne morejo odločiti o načinu in pravilih za unovčenje dolžnikovega premoženja, to odločitev sprejme upravitelj. Sodišče razreši upravitelja na predlog upnikov, ki imajo več kot polovico celotnega zneska vseh terjatev. Sodišče lahko na predlog upnika kadar koli razreši upravitelja, če ne izpolnjuje dolžnosti svoje funkcije ali če s svojim ravnanjem ogroža interese upnika ali dolžnika.

Skupščina upnikov lahko sprejme odločitev o imenovanju nadzornega organa s pooblastili za nadzor nad dejavnostmi dolžnika za dejansko obdobje sanacijskega načrta ali krajše obdobje, tudi če to ni izrecno predvideno v sanacijskem načrtu.

Sodišče lahko s soglasjem skupščine upnikov upravitelju dovoli, da osebno premoženje dolžnika proda pred odobritvijo unovčenja stečajne mase, če stroški skladiščenja takega osebnega premoženja do odredbe unovčenja premoženja v skladu s splošnim postopkom presejajo njegovo vrednost. Drugo premoženje, vključeno v stečajno maso, se lahko proda s soglasjem skupščine upnikov, če je to potrebno za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti in če nobeden od upnikov ni privolil v predujem za stroške, potem ko je bil pozvan k temu.

Stečajno sodišče na predlog upravitelja in v skladu z odločitvijo, sprejeto na skupščini upnikov, odobri prodajo dolžnikovega premoženja z neposrednimi pogajanjmi ali prek posrednika, kadar osebnega premoženja in lastninskih pravic, ki so bili dani naprodaj v celoti, kot ločeni deli ali posamezni predmeti in pravice, ni bilo mogoče prodati, ker ni bilo kupcev ali ker se je kupec umaknil.

Odločitve skupščine upnikov so zavezujoče za vse upnike, vključno z upniki, ki niso navzoči na skupščini. Sodišče lahko na predlog upnika razveljavi odločitev skupščine upnikov, če je nezakonita ali zelo škoduje interesom nekaterih upnikov.

Skupščina upnikov lahko izvoli upniški odbor, ki je sestavljen iz vsaj treh in največ devetih članov. Upniški odbor mora vključevati člane, ki predstavljajo zavarovane in nezavarovane upnike, razen upnikov iz člena 616(2) zakona o gospodarskih družbah (upnikov, katerih terjatve se poplačajo šele, ko so terjatve vseh drugih upnikov v celoti poplačane). Upniški odbor pomaga pri ukrepih upravitelja v zvezi z upravljanjem dolžnikovega premoženja in jih nadzoruje, opravlja preglede poslovnih evidenc dolžnika in razpoložljivih denarnih sredstev, izdaja mnenja o nadaljevanju poslovanja dolžnikovega podjetja ter nagradah začasnega upravitelja in upravitelja po uradni dolžnosti, o ukrepih, sprejetih v zvezi z unovčenjem premoženja, in o odgovornosti upravitelja v drugih zadevah. Člani upniškega odbora so upravičeni do nadomestila za račun upnikov v znesku, ki se določi ob njihovi izvolitvi.

Člani upniškega odbora nikakor ne smejo neposredno ali prek druge osebe pridobiti osebnega premoženja ali lastninskih pravic iz stečajne mase. Ta omejitev velja za zakonce članov upniškega odbora, sorodnike v ravni črti ter sorodnike v stranski črti do šestega kolena in v svaštvu do tretjega kolena.

Ustavljene sodni in arbitražni postopki v zvezi s premoženjskimi spori na podlagi civilnega in gospodarskega prava, v katerih je dolžnik stranka, se obnovijo in nadaljujejo s sodelovanjem upravitelja in upnika, če terjatev ni vključena na seznam terjatev, ki jih je priznal upravitelj, ali na seznam terjatev, ki ga je odobrilo sodišče, ali upravitelja, upnika in vložnika ugovora, če je terjatev vključena na seznam terjatev, ki jih je priznal upravitelj, vendar je bil zoper njeno vključitev vložen ugovor.

Stečajno sodišče lahko na predlog upnika dovoli zakonsko predpisane ukrepe zavarovanja, da se zavaruje razpoložljivo premoženje dolžnika.

Upnik lahko pobota dolg, ki ga dolguje dolžniku, če so izpolnjeni pogoji iz člena 645 zakona o gospodarskih družbah. Za povečanje stečajne mase lahko upravitelj začne sodni postopek na podlagi členov 645, 646 in 647 zakona o gospodarskih družbah ter člena 135 zakona o obveznostih in pogodbah v povezavi s postopkom v primeru insolventnosti ter vložiti tožbe za izpolnitev v zvezi z navedenimi zahtevki. Če je upnik vložil zahtevek, drug upnik ne more vložiti istega zahtevka. Vendar lahko drugi upnik sodišče pred prvo obravnavo v zadevi zaprosi, naj ga postavi kot sotožnika.

Upnik lahko od upravitelja zahteva, naj v vpogled predloži dnevnik in poročilo ter sestavi posebno poročilo o pomembnih zadevah, ki niso obravnavane v poročilu za zadevno obdobje. Upnik lahko ugovarja pisnemu poročilu upravitelja v zvezi z njegovo razrešitvijo v sedmih dneh od datuma predložitve poročila.

Upniki lahko svoje terjatve pisno prijavijo pri stečajnem sodišču. Pri sodišču lahko pisne ugovore zoper terjatve, ki jih je upravitelj priznal ali ki jih ni priznal, vložijo v sedmih dneh od datuma objave seznama v poslovnem registru, ugotovitvene tožbe pa v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah v 14 dneh od datuma, ko je sklep sodišča o odobritvi seznama objavljen v poslovnem registru.

Upniki lahko svoje terjatve pisno prijavijo pri stečajnem sodišču. Pri sodišču lahko pisne ugovore zoper terjatve, ki jih je upravitelj priznal ali ki jih ni priznal, vložijo v sedmih dneh od datuma objave seznama v poslovnem registru, nato pa še ugotovitvene tožbe za potrditev nepriznanih terjatev ali izpodbijanje obstoja priznanih terjatev v sedmih dneh od datuma, ko je sklep sodišča o odobritvi seznama objavljen v poslovnem registru.

Sanacijski načrt lahko predlagajo upniki, ki imajo vsaj eno tretjino zavarovanih terjatev, in upniki, ki imajo vsaj eno tretjino nezavarovanih terjatev, razen naslednji upniki: upniki s terjatvami, ki izhajajo iz zakonskih ali pogodbenih obresti na nezavarovane dolgove, ki so zapadli po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; upniki s terjatvami, ki izhajajo iz posojil, ki jih je dolžniku odobril družbenik ali delničar; upniki s terjatvami, ki izhajajo iz donacij in stroškov, nastalih upniku v postopku v primeru insolventnosti, razen predujma za stroške, kadar dolžnikovo premoženje ne zadostuje za njihovo kritje.

Upnik s priznano terjatvijo ali glasovalno pravico, ki jo je priznalo sodišče, lahko predlaga in glasuje (tudi v odsotnosti na podlagi notarsko overjenega pisma, ki ga je podpisal) o sanacijskem načrtu za nosilce dejavnosti insolventnega podjetja dolžnika. Upniki, vključno z upniki z nepriznanimi terjatvami, za katere je bila v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah vložena ugotovitvena tožba, lahko ugovor zoper sprejeti načrt vložijo v sedmih dneh od datuma sprejetja načrta.

Če dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti na podlagi načrta, lahko upniki, ki imajo vsaj 15 % celotnega zneska terjatev, pretvorjenih na podlagi načrta, zahtevajo ponovno odprtje postopka v primeru insolventnosti.

Upnik lahko vloži pisni ugovor zoper načrt razdelitve in se nato pritoži zoper sklep, s katerim je sodišče odobrilo načrt.

Če dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti na podlagi zunajsodnega dogovora, sklenjenega z upniki na podlagi člena 740 zakona o gospodarskih družbah, lahko upniki, ki imajo vsaj 15 % celotnega zneska vseh terjatev, pri sodišču zahtevajo ponovno odprtje postopka v primeru insolventnosti.

Dolžnik ali upnik, ki ima priznano terjatev ali terjatev, potrjeno s civilno tožbo, lahko v enem letu od sklepa sodišča o ustavitvi postopka v primeru insolventnosti zaprosi za ponovno odprtje postopka, če se v tem obdobju sprostijo zneski, namenjeni spornim terjatvam, ali če se odkrije premoženje, ki med postopkom v primeru insolventnosti ni bilo znano.

V enem mesecu od datuma, ko je dolžnikov predlog za odobritev restitutio in integrum objavljen v poslovnem registru, lahko vsak upnik, ki ima priznano terjatev ali terjatev, potrjeno s civilno tožbo, vloži ugovor zoper navedeni predlog.

Bolgarsko sodišče lahko na zahtevo upnika začne pomožni postopek v primeru insolventnosti zoper gospodarski subjekt, ki ga je za insolventnega razglasilo tuje sodišče, če ima gospodarski subjekt v Bolgariji znatno premoženje. Upnik, ki je prejel delno plačilo v glavnem postopku, sodeluje pri razdelitvi premoženja v pomožnem postopku, če delež, ki bi ga prejel, presega delež, ki naj bi bil razdeljen drugim upnikom v pomožnem postopku.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj ima naslednja pooblastila: da opravlja poizvedbe in opredeli premoženje, ki pripada dolžniku; da sodeluje v sodnih postopkih zoper dolžnika ali vlaga tožbe v njegovem imenu; da v zakonsko določenih primerih zahteva prenehanje, preklic ali razveljavitev pogodb, katerih pogodbeni stranka je dolžnik; da zbere denarna sredstva, ki se dolgujejo dolžniku, in jih položi na poseben račun; da z dovoljenjem sodišča razpolaga z denarnimi sredstvi dolžnika, položenimi na bančne račune, kadar je to potrebno za upravljanje in ohranitev dolžnikovega premoženja; ter da unovči premoženje, vključeno v stečajno maso.

Upravitelj proda osebno premoženje in lastninske pravice, vključene v stečajno maso, v celoti, kot ločene dele ali posamezne predmete in pravice po pridobitvi dovoljenja sodišča in v skladu z odločitvijo, sprejeto na skupščini upnikov. Če taka odločitev ni bila sprejeta, o načinu in postopku za unovčenje premoženja ter pravilih za njegovo vrednotenje, ki ga opravijo izbrani cenilci, odloči upravitelj.

Upravitelj pripravi obvestilo o prodaji, ki vsebuje informacije o dolžniku, opis premoženja, ki se prodaja, pravila in postopek za prodajo, čas, datum in kraj prodaje, rok za predložitev ponudb med dnevom in oceno premoženja, ki se prodaja. Upravitelj izobesi obvestilo na vidnem mestu v stavbi občine, kjer ima dolžnikovo podjetje sedež, in v prostorih dolžnikovega sedeža vsaj 14 dni pred datumom prodaje, navedenim v obvestilu. Poleg tega upravitelj sestavi zapisnik, v katerem so podrobno navedeni zgornji ukrepi, in poskrbi za njegovo objavo v posebnem biltenu ministrstva za gospodarstvo 14 dni pred datumom prodaje, navedenim v obvestilu.

Prodaja poteka v upraviteljevi pisarni ali na naslovu sedeža dolžnikovega podjetja na datum, naveden v obvestilu. Ponudniki, ki želijo sodelovati v prodaji, morajo položiti predujem v znesku 10 % ocenjene vrednosti. Vsak ponudnik mora ceno, ki jo ponuja, navesti v številkah in z besedami ter ponudbo skupaj s potrdilom o plačanem predujmu predložiti v zapečateni ovojnici. Ponudbe se upravitelju predložijo na dan prodaje do določenega roka ter vpišejo v posebni register po vrstnem redu, kakor so bile prejete. Po izteku določenega roka upravitelj razglasi prejete ponudbe v navzočnosti sodelujočih ponudnikov in sestavi zapisnik o postopku. Ponudbe, ki jih predložijo neupravičeni ponudniki, in ponudbe, v katerih je ponujena cena nižja od ocenjene vrednosti, so nične in neveljavne. Premoženje se proda ponudniku, ki je ponudil najvišjo ceno. Če je najvišjo ceno ponudilo več ponudnikov, se kupec določi z dražbo, ki jo upravitelj izvede nemudoma v navzočnosti sodelujočih ponudnikov. Uspešni ponudnik se zapiše v zapisnik, ki ga sestavi upravitelj ter ga nato podpišejo upravitelj in vsi ponudniki. Kupec mora ponujeno ceno, od katere se odšteje 10-odstotni založeni predujem, plačati v sedmih dneh od datuma prodaje. Kadar je kupec upnik s priznano terjatvijo ali zavarovani upnik, upravitelj pripravi načrt

razdelitve, v katerem je naveden delež cene, ki jo mora plačati kupec in se zadrži za poplačilo terjatev drugih upnikov, in delež cene, ki se pobota z upnikovo terjatvijo. V takem primeru mora kupec v sedmih dneh od datuma začetka veljavnosti načrta razdelitve plačati zneske, ki se zadržijo za poplačilo terjatev drugih upnikov, kot je določeno v načrtu, ali znesek, za katerega cena, ki jo je treba plačati, presega njegovo terjatev, če ni drugih upnikov. Če cena ni plačana v sedmih dneh, upravitelj premoženje ponudi ponudniku, ki je ponudil drugo najvišjo ceno, razen če ta ni umaknil svojega pologa. Če se navedeni ponudnik strinja s tem, ga upravitelj nato razglasi za kupca. Če je potrebno, upravitelj ponovi postopek, dokler ni premoženje ponujeno vsem ponudnikom, ki so ponudili ceno, ki ni nižja od ocenjene vrednosti.

Če ni nobenega ponudnika ali če ni prejetih veljavnih ponudb ali če kupec ne plača cene, se objavi novo obvestilo o prodaji in izvede dražba z javnim zbiranjem ponudb z začetno ceno v višini 80 % ocenjene vrednosti. Ponudbe se zapišejo v seznam ponudb, postopek pa določi upravitelj in ga navede v obvestilu.

Če razglašeni kupec pravočasno plača dolgovani znesek, sodišče izda sklep o dodelitvi premoženja kupcu na dan po plačilu. Drugi ponudniki na dražbi in dolžnik lahko sklep izpodbijajo pri pritožbenem sodišču. Če je sklep o dodelitvi premoženja razveljavljen ali če je prodaja razglašena za nično in neveljavno, se po objavi novega obvestila izvede še ena dražba.

Upravitelj kupcu dodeli lastninsko pravico na podlagi veljavnega sklepa o dodelitvi premoženja ter potrdila o plačilu ustreznih taks za prenos in prepis premoženja. Tveganje izgube lastninske pravice nosi kupec, stroški za njeno ohranitev, dokler je ne prevzame kupec, pa se krijejo iz stečajne mase.

Če je bil zoper lastninsko pravico v skupni lasti zaradi dolgov nekaterih lastnikov uveden postopek izvršbe, se zagotovi opis lastninske pravice kot celote, vendar se proda le idealni delež dolžnika. Premoženje se lahko proda v celoti, če drugi solastniki s tem pisno soglašajo.

V primeru prodaje premoženja, ki ga je dolžnik dal pod hipoteko ali zastavil za zavarovanje dolga druge stranke ali pridobil obremenjenega s hipoteko ali zastavno pravico, upravitelj zavarovanemu upniku pošlje obvestilo o času prodaje. Pripravi se ločen načrt razdelitve, v katerem so navedeni zneski, ki jih je treba od prodaje takega premoženja plačati zavarovanemu upniku. Upravitelj zadrži znesek, ki ga je treba zavarovanemu upniku plačati na podlagi navedenega načrta razdelitve, in ga izroči po predložitvi izvršilnega naslova v zvezi z dolgom ali potrdila, da je bila terjatev priznana v postopku v primeru insolventnosti. Upravitelj zadrži znesek, ki ga je treba plačati zavarovanemu upniku s terjatvijo v zvezi z dolgom, zavarovanim z zastavno pravico, in ga izroči po predložitvi potrdila iz registra o vpisu zastavne pravice in notarsko overjene izjave, ki jo je podpisal upnik in s katero je potrjen trenutni znesek zavarovanega posojila.

Stečajno sodišče na predlog upravitelja in v skladu z odločitvijo, sprejeto na skupščini upnikov, odobri prodajo dolžnikovega premoženja z neposrednimi pogajanjmi ali prek posrednika, kadar osebnega premoženja in lastninskih pravic, ki so bili dani naprodaj v celoti, kot ločeni deli ali posamezni predmeti in pravice, ni bilo mogoče prodati, ker ni bilo kupcev ali ker se je kupec umaknil. Prodajna cena ne sme biti nižja od 80 % ocenjene vrednosti. Nakup deležev, ki jih ima dolžnik v drugih družbah, je treba najprej ponuditi drugim družbenikom. Če ponudba ni sprejeta v enem mesecu, se deleži prodajo. V takem primeru mora biti cena za nakup deležev plačana najpozneje v 60 dneh od datuma izbire kupca, pogodba pa se sklene, ko je cena v celoti plačana.

Če so stanovanjske enote v lasti dolžnika na datum odločitve skupščine upnikov o pravilih in postopkih za njihovo unovčenje oddane v najem dolžnikovim delavcem in zaposlenim, mora upravitelj stanovanjske enote najprej naprodaj ponuditi delavcem in zaposlenim ali drugim osebam s terjatvami, ki izhajajo iz delovnega razmerja z dolžnikom, razen v primeru sodnih postopkov v zvezi z zadevnim premoženjem, ki še potekajo. Upravitelj vsaki osebi pošlje pisni poziv, ki vsebuje opis stanovanja, njegovo oceno vrednosti, rok plačila, ki ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od 60 dni, ter bančni račun, na katerega je treba nakazati plačilo. Zadevne osebe morajo na obvestilo odgovoriti v 14 dneh in upravitelju sporočiti, ali želijo stanovanje kupiti po ceni, ki je enaka ceni, navedeni v oceni vrednosti, in v določenem roku. Delavci in zaposleni lahko ob plačilu cene pobotajo svoje terjatve v zvezi z neplačanimi plačami, ki jim jih dolguje dolžnik. Prodajna pogodba je sestavljena v obliki notarske listine, ki jo podpiše upravitelj kot prodajalec. Stroške v zvezi s prodajo nosi prodajalec.

Upravitelj zahteva izročitev zastavljenega osebnega premoženja, ki ga ima upnik ali tretja oseba, in ga proda v skladu s postopkom iz poglavja 46 zakona o gospodarskih družbah, razen če zakon omogoča, da upnik premoženje proda brez sodnega posredovanja.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

V postopku v primeru insolventnosti se lahko prijavijo naslednje terjatve:

- terjatve v zvezi z dolgovi, zavarovanimi z zastavno pravico ali hipoteko, rubežem ali zasegom, vpisane v skladu z zakonom o zastavnih pravicah;
- terjatve, v zvezi s katerimi se uveljavlja zastavna pravica;
- stroški, nastali v postopku v primeru insolventnosti (državna taksa, ki se plača ob vložitvi, in vsi drugi stroški, nastali do začetka veljavnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; nagrada upravitelja; terjatve delavcev in zaposlenih, kadar podjetje dolžnika ni prenehalo poslovati; stroški, nastali zaradi povečanja, upravljanja, ocenjevanja in razdelitve stečajne mase, ter preživitve za dolžnika in njegovo družino);
- terjatve, ki izhajajo iz pogodb o zaposlitvi in so obstajale pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;
- zakonsko nadomestilo, ki ga mora dolžnik plačati tretjim osebam;
- javnopravni dolgovi do države ali občin, ki med drugim vključujejo davke, carine, takse in druge obvezne prispevke za socialno varnost, če so nastali pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti;
- terjatve, ki so nastale po začetku insolventnosti in do zadevnega datuma zapadlosti niso bile plačane;
- kakršne koli preostale nezavarovane terjatve, ki so nastale pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;
- zakonske ali pogodbene obresti na nezavarovane dolgove, zapadle po datumu začetka postopka v primeru insolventnosti;
- posojila, ki jih je dolžniku odobril družbenik ali delničar;
- donacije;
- stroški, ki so upnikom nastali v povezavi s postopkom v primeru insolventnosti, razen stroškov na podlagi člena 629b zakona o gospodarskih družbah (predujem za začetne stroške postopka).

Upniki, katerih terjatve so nastale po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, prejmejo plačilo ob zadevnem datumu zapadlosti, če pa plačila ne prejmejo, se njihove terjatve poplačajo v skladu s členom 722(1) zakona o gospodarskih družbah.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Upniki morajo svoje terjatve pisno prijaviti pri stečajnem sodišču v enem mesecu od vpisa sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti v poslovni register, pri tem pa navesti razloge za terjatev in njen znesek, prednostne pravice in zavarovanja ter naslov za vročanje in predložiti pisna dokazila.

Upravitelj najpozneje v sedmih dneh po izteku enomesečnega roka pripravi:

- seznam prijavljenih terjatev, urejenih po vrstnem redu, kakor so bile prejete, v katerem so navedeni razlogi za terjatve in njihovi zneski, prednostne pravice in zavarovanja ter datum prijave;
- seznam terjatev, ki jih upravitelj po uradni dolžnosti vključi na seznam, in sicer: terjatve delavcev ali zaposlenih, ki izhajajo iz njihovega delovnega razmerja z dolžnikom, in javni dolgovi, ocenjeni in določeni v pravnomočnem sklepu;
- seznam nepriznanih prijavljenih terjatev.

Terjatve, prijavljene po izteku enomesečnega roka od vpisa sklepa v poslovni register, vendar najpozneje v dveh mesecih po datumu njegovega izteka, se dodajo na seznam prijavljenih terjatev in priznajo v skladu z zakonsko določenim postopkom. Po izteku drugega obdobja ni mogoče prijaviti terjatev v zvezi z dolgovi, ki so nastali do začetka postopka v primeru insolventnosti.

Ob ponovnem odprtju ustavljenega postopka v primeru insolventnosti rok za prijavo terjatev začne teči od vpisa sklepa v skladu s členom 632(2) zakona o gospodarskih družbah (sklep o nadaljevanju ustavljenega postopka v primeru insolventnosti).

Terjatve v zvezi z dolgom, ki ni bil poravnani do datuma zapadlosti, ki so nastale po začetku postopka v primeru

insolventnosti in pred odobritvijo sanacijskega načrta, se prijavijo po istem postopku in dodajo na dodatni seznam, ki ga pripravi upravitelj.

Upravitelj poskrbi, da so sezname hitro objavljeni v poslovnem registru, ter jih da na voljo upnikom in dolžniku v sodni pisarni sodišča.

Dolžnik in vsak upnik lahko pri sodišču vložita pisni ugovor s kopijo za upravitelja zoper priznane ali nepriznane terjateve v sedmih dneh od datuma objave seznama v poslovnem registru. Terjatve, potrjene s pravnomočno sodno odločbo, izdane po sklepu o začetku postopka v primeru insolventnosti, v katerem je sodeloval upravitelj, ni mogoče izpodbijati.

Če zoper sezname ni vloženih ugovorov, sodišče odobri seznam priznanih in po uradni dolžnosti vpisanih terjatev na zaprti seji takoj po izteku sedemdnevnega roka. Če so zoper sezname vloženi ugovori, jih sodišče preuči na javni obravnavi, na katero pozove upravitelja, dolžnika, upnika z izpodbijano priznane ali nepriznane terjatvijo in upnika, ki je vložil ugovor zoper terjatev. Po možnosti se vsi ugovori obravnavajo na eni obravnavi. Če je ugovor utemeljen, sodišče odobri seznam po opravljenih prilagoditvah. V nasprotnem primeru sodišče zavrne ugovore v 14 dneh od datuma obravnave. Sklep sodišča o odobritvi seznama se objavi v poslovnem registru, zoper njega pa se ni mogoče pritožiti.

Upnik, ki je prijavil terjatev po enomesečnem roku od vpisa sklepa v poslovni register, vendar najpozneje v dveh mesecih od datuma izteka navedenega roka, ne sme izpodbijati priznane ali nepriznane terjatve ali zahtevati poravnave dolga iz preostale stečajne mase, če je bilo stečajno premoženje unovčeno.

Naknadno prijavljene terjatve, priznane v skladu z zakonsko določenim postopkom, se dodajo na seznam, ki ga je odobrilo sodišče.

Upnik ali dolžnik, ki je vložil zavrženi ugovor zoper seznam, ki ga je pripravil upravitelj, in upnik, katerega terjatev je bila izključena s seznama priznanih terjatev, ali upnik in dolžnik v zvezi s terjatvijo, dodano na seznam priznanih terjatev po ugovoru, ki ga je sodišče sprejelo, lahko vložijo zahtevek v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah za potrditev nepriznane terjatve ali razveljavitev priznane terjatve v sedmih dneh od datuma objave sklepa sodišča o odobritvi seznama priznanih terjatev v poslovnem registru. Pravnomočni sklep ima konstitutivni učinek za dolžnika, upravitelja in vse upnike v postopku v primeru insolventnosti.

Priznana terjatev je v postopku v primeru insolventnosti terjatev, vključena na seznam priznanih terjatev, ki ga je odobrilo sodišče, razen terjatev, ki se izpodbijajo z zahtevkom za konvalidacijo v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

V skladu z zakonom o gospodarskih družbah se razdelitev odobri, ko je na voljo zadosten iztržek iz unovčenja stečajne mase.

Upravitelj pripravi načrt za razdelitev razpoložljivih denarnih sredstev med upnike, ob upoštevanju prednostne razvrstitve, prednostnih pravic in zavarovanja. Načrt razdelitve ostane delen, dokler niso vse terjatve v celoti poplačane ali dokler ni unovčena celotna stečajna masa, razen osebnega premoženja, ki ga ni mogoče prodati. Načrt razdelitve je 14 dni izobešen na vidnem mestu na posebni oglasni deski v javno dostopnih prostorih sodišča. Objavi se v poslovnem registru. V zgoraj navedenem obdobju lahko upniški odbor in vsak upnik pri sodišču vložita pisni ugovor zoper načrt razdelitve. Sodišče odobri načrt razdelitve, potem ko opravi potrebne prilagoditve po uradni dolžnosti ali na predlog druge osebe, ki ugovarja zakonitosti načrta. Sklep o odobritvi načrta razdelitve in ugovori, vloženi zoper njega, se objavijo v poslovnem registru, saj so tako o njih obveščeni upniki in dolžnik. Sklep o odobritvi načrta razdelitve lahko izpodbija upravitelj, upniški odbor ali upnik, ne glede na to, ali je ta upnik vložil ugovor zoper sklep, s katerim je sodišče razveljavilo ali spremenilo načrt razdelitve. Razdelitev na podlagi načrta, ki ga je odobrilo sodišče, opravi upravitelj.

Postopek za poravnavo terjatev z razdelitvami iz unovčenega premoženja, določen v členu 722 zakona o gospodarskih družbah, je naslednji:

1. terjatve, zavarovane z zastavno pravico ali hipoteko, rubežem ali zasegom, vpisane v skladu z zakonom o zastavnih pravicah – iz iztržka iz unovčenja zavarovanja;
2. terjatve, v zvezi s katerimi se uveljavlja zastavna pravica – iz vrednosti premoženja, ki je predmet zastavne pravice;
3. stroški, nastali v postopku v primeru insolventnosti (državna taksa, ki se plača ob vložitvi, in vsi drugi stroški, nastali do začetka veljavnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; nagrada upravitelja; terjatve delavcev in zaposlenih, kadar podjetje dolžnika ni prenehalo poslovati; stroški, nastali zaradi povečanja, upravljanja, ocenjevanja in razdelitve stečajne mase, ter preživitve za dolžnika in njegovo družino);
4. terjatve, ki izhajajo iz pogodb o zaposlitvi in so obstajale pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;
5. zakonsko nadomestilo, ki ga mora dolžnik plačati tretjim osebam;
6. javnopravni dolgovi do države ali občin, ki med drugim vključujejo davke, carine, takse in druge obvezne prispevke za socialno varnost, če so nastali pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti;
7. terjatve, ki so nastale po začetku insolventnosti in do zadevnega datuma zapadlosti niso bile plačane;
8. kakršne koli preostale nezavarovane terjatve, ki so nastale pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;
9. zakonske ali pogodbene obresti na nezavarovane dolgove, zapadle po datumu začetka postopka v primeru insolventnosti;
10. posojila, ki jih je dolžniku odobril družbenik ali delničar;
11. donacije;
12. stroški, ki so upnikom nastali v povezavi s postopkom v primeru insolventnosti, razen stroškov na podlagi člena 629b zakona o gospodarskih družbah (predujem za začetne stroške postopka).

Če razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za popolno poplačilo terjatev iz odstavkov od 3 do 12, se vsakemu razredu upnikov razdelijo sorazmerno. Če je država prijavila več terjatev istega razreda in so bile te priznane, se zneski izplačajo v enem samem plačilu iz načrta razdelitve, po prejemu pa jih razdeli nacionalna agencija za prihodke v skladu z zakonikom o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Nacionalna agencija za prihodke o razdelitvi nemudoma obvesti stečajno sodišče in upravitelja.

Terjatve, ki izhajajo iz zakonskih ali pogodbenih obresti na nezavarovane dolgove, ki so zapadli po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; terjatve v zvezi s posojili, ki jih je dolžniku odobril družbenik ali delničar; terjatve, ki izhajajo iz donacij in stroškov, nastalih upniku v postopku v primeru insolventnosti, razen terjatev iz člena 629b zakona o gospodarskih družbah (predujem za začetne stroške postopka), se lahko poplačajo šele, ko so v celoti poplačane terjatve vseh drugih upnikov. Upnik, ki je terjatev prijavil po razdelitvi, se doda na seznam upnikov s terjatvami, ki bodo poplačane pri naslednjih razdelitvah, pri čemer nima pravice, da bi bila njegova terjatev pri poznejših razdelitvah poplačana z večjim deležem unovčenega premoženja kot nadomestilo za to, da ni prejel deleža pri prejšnjih razdelitvah.

Zavarovani upniki ohranijo svoje zavarovanje v postopku v primeru insolventnosti. Njihove terjatve se poplačajo prve, vendar ta prednostna pravica velja le za iztržek iz unovčenja zavarovanja. Kadar prodajna cena osebnega premoženja, ki je bilo zastavljeno ali dano pod hipoteko, ne zadostuje za kritje celotnega zneska dolga skupaj z natečenimi obrestmi, upnik sodeluje pri razdelitvi kot nezavarovani upnik. Kadar prodajna cena osebnega premoženja, ki je bilo zastavljeno ali dano pod hipoteko, presega zavarovani dolg, vključno z natečenimi obrestmi, se preostali znesek vključi v stečajno maso. To pravilo se uporablja tudi za poravnavo terjatev upnikov z zastavno pravico.

Upnik, katerega terjatev je bila delno poplačana v glavnem postopku, v katerem je dolžnika za insolventnega razglasilo tuje sodišče, sodeluje pri razdelitvi premoženja v pomožnem postopku, uvedenem pred bolgarskim sodiščem, če ima gospodarski subjekt v Bolgariji znatno premoženje in če delež, ki bi ga upnik prejel pri razdelitvi premoženja v pomožnem postopku, presega delež drugih upnikov v istem postopku. Premoženje, ki ostane po razdelitvi premoženja v pomožnem postopku, se prenese na premoženje v glavnem postopku.

Terjatev, za katero velja odlog, se vključi v začetno razdelitev kot sporna terjatev, za njeno poplačilo pa se v načrtu razdelitve namenijo ustrezna sredstva. Terjatev je izključena iz končne razdelitve, če pogoj za odlog še velja. Vendar je terjatev, za katero velja peremptorni pogoj, vključena v razdelitev kot brezpogojna terjatev.

V načrtu razdelitve se ustrezna sredstva namenijo tudi za terjatve, ki se izpodbijajo s civilno tožbo. Če se izpodbija samo zavarovanje ali prednostna pravica, se terjatev začasno vključi v razdelitev kot nezavarovana

terjatev do odločitve o sporu, v načrtu razdelitve pa se namenijo sredstva, ki so enaka znesku, ki bi ga upnik prejel za zavarovano terjatev. V sanacijskem načrtu ali ob razdelitvi unovčenega premoženja je treba ustrezna sredstva nameniti za nepriznane terjatve, ki se izpodbijajo z zahtevkom za konvalidacijo v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah.

Upravitelj na podlagi odredbe sodišča pri banki položi zneske, ki so ob končni razdelitvi namenjeni za neizterjane ali sporne terjatve. Dolžnik lahko prejme preostanek stečajne mase, če obstaja, potem ko v celoti in dokončno poravnava svoje dolgove.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Sodišče odredi, da se postopek v primeru insolventnosti konča v naslednjih primerih:

- če se v enem letu od vpisa sklepa v skladu s členom 632(1) zakona o gospodarskih družbah (sklep o ustavitvi postopka zaradi nezadostnega premoženja za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti ali neplačila začetnih stroškov, nastalih v postopku) ne zahteva nadaljevanje postopka;
- če je stečajna masa izčrpana;
- če so vse terjatve poplačane;
- če je odobren sanacijski načrt;
- če je sklenjen dogovor med dolžnikom in vsemi upniki s priznanimi terjatvami, če dogovor izpolnjuje veljavne zakonske zahteve in ni bila vložena ugotovitvena tožba v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah v zvezi z neobstoječo priznано terjatvijo.

V prvih treh primerih stečajno sodišče v sklepu o končanju postopka odredi, da se gospodarski subjekt izbriše, razen če so vse terjatve upnikov poplačane in v stečajni masi ostane neunovčeno premoženje. Zoper sklep se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od njegovega vpisa v poslovni register.

Postopek v primeru insolventnosti se ne konča, če so bile dolžnikove obveznosti zavarovane z zavarovanjem tretjih oseb in postopek izvršbe zoper zavarovanje še poteka ali če je dolžnik stranka v sodnem postopku, ki še poteka.

V skladu z nacionalno zakonodajo je prestrukturiranje z namenom rešitve dolžnikovega podjetja del glavnega postopka v primeru insolventnosti.

Sanacija podjetja je neodvisna neobvezna faza postopka v primeru insolventnosti. Za izvedbo sanacije je potreben pisni zahtevek pri sodišču, v katerem sanacijski načrt predlaga katera koli od naslednjih strank: dolžnik, upravitelj, upniki, ki imajo vsaj eno tretjino zavarovanih terjatev, upniki, ki imajo vsaj eno tretjino nezavarovanih terjatev; družbeniki ali delničarji, ki imajo vsaj eno tretjino lastniškega kapitala dolžnikovega podjetja; družbenik z neomejeno odgovornostjo ali 20 % vseh delavcev in zaposlenih v dolžnikovem podjetju.

Sanacijski načrt (ali sanacijski načrti) se lahko predlaga od vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti do izteka enega meseca od datuma vpisa sklepa sodišča o odobritvi seznama priznanih terjatev v poslovni register. Stroški, nastali v zvezi s sanacijskim načrtom, ki ga je predlagal dolžnik ali upravitelj, se krijejo iz stečajne mase, v vseh drugih primerih pa jih krije stranka, ki je predlagala načrt.

Vsebina sanacijskega načrta mora biti v skladu z zahtevami iz člena 700(1) zakona o gospodarskih družbah in obravnavati vprašanja, kot so obseg, v katerem bodo poplačane terjatve, ki so na datum predložitve načrta vključene na sezname, ki jih je odobrilo sodišče; način in časovni okvir za poplačilo vsakega razreda terjatev, jamstva za plačilo spornih nepriznanih terjatev, v zvezi s katerimi na datum predložitve načrta še potekajo sodni postopki; pogoji, pod katerimi so komplementarji ali komanditisti v celoti ali delno oproščeni odgovornosti; obseg, v katerem bodo poplačane terjatve vsakega razreda upnikov, v primerjavi s premoženjem, ki bi ga prejeli na podlagi razdelitve v skladu s splošnim zakonsko določenim postopkom; jamstva, zagotovljena vsakemu razredu upnikov v zvezi z izvajanjem načrta; upravni, organizacijski, pravni, finančni, tehnični in drugi ukrepi, ki jih je treba sprejeti za izvedbo načrta, ter vpliv načrta na delavce in zaposlene v dolžnikovem podjetju. Sanacijski načrt lahko poleg tega vključuje predlagane ukrepe ali posle za obnovitev sposobnosti preživetja podjetja, kot so prodaja celotnega podjetja ali njegovega dela, pogoji in način izvedbe prodaje, zamenjava terjatev v lastniški kapital, prenovitev obveznosti ali drugi ukrepi in posli (načrt zlasti izključuje možnost prodaje premoženja

upravljalcev vodovoda in kanalizacije, ki je potrebno za njihove osnovne dejavnosti, dokler ni imenovan nov upravljalcev vodovoda in kanalizacije na zadevnem območju), imenovanje nadzornega organa s pooblastili za nadzor nad dejavnostmi dolžnika za obdobje sanacijskega načrta ali krajše obdobje; preložitev ali odlog plačila, popolni ali delni odpust dolga, prestrukturiranje družbe ali drugi ukrepi in posli.

Če načrt izpolnjuje zakonsko določene zahteve (člen 700(1) zakona o gospodarskih družbah), sodišče izda sklep, s katerim dopusti, da načrt obravnava skupščina upnikov, in odredi, da se v poslovnem registru objavi obvestilo, v katerem je določen datum skupščine. Po potrebi se predlagatelju načrta pošlje obvestilo, naj odpravi ugotovljene pomanjkljivosti. Zoper sklep se je mogoče pritožiti v sedmih dneh.

O načrtu lahko glasujejo samo upniki, ki imajo priznane ali potrjene terjatve, ali upniki, ki jim je sodišče dodelilo glasovalne pravice. Upniki glasujejo ločeno v posameznih zakonsko določenih razredih in lahko svoj glas oddajo, ne da bi bili navzoči na skupščini, na podlagi notarsko overjenega pooblastila, ki ga je podpisal upnik. Vsak razred upnikov načrt sprejme z navadno večino terjatev v zadevnem razredu. Ugovori zoper sprejeti načrt se lahko vložijo pri stečajnem sodišču v sedmih dneh od datuma glasovanja. Ugovore lahko vložijo tudi upniki, ki so vložili zahtevke za konvalidacijo v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah. Načrt se zavrne, če je proti njemu glasovala več kot polovica upnikov s priznanimi terjatvami, ne glede na razred navedenih terjatev. Obvestilo v zvezi s sprejetjem načrta se objavi v poslovnem registru.

Sodišče odobri sanacijski načrt, če izpolnjuje pogoje iz člena 705(1) zakona o gospodarskih družbah, tj. če so izpolnjene vse zakonsko določene zahteve za njegovo sprejetje s strani različnih razredov upnikov; načrt je sprejela večina upnikov, ki imajo več kot polovico priznanih terjatev, vključenih na sezname, ki jih je odobrilo sodišče; če je z načrtom predvideno delno plačilo, bo vsaj en razred upnikov, ki so sprejeli načrt, prejel delno plačilo; vsi upniki istega razreda se obravnavajo enako, razen če so oškodovani upniki pisno umaknili svoje ugovore zoper sprejetje načrta; načrt zagotavlja, da bosta upnik in dolžnik, ki se ne strinjata z načrtom, prejela enako plačilo, kot bi ga prejela, če bi bilo premoženje razdeljeno v skladu s splošnim zakonsko določenim postopkom; noben upnik ne bo prejel več, kot mu pripada na podlagi njegove priznane terjatve; družbenikom ali delničarjem ne bo izplačan noben dohodek, dokler ne bodo terjatve razreda upnikov, na interese katerih vpliva načrt, v celoti in dokončno poplačane; samostojnim podjetnikom, družbenikom z neomejeno odgovornostjo in njihovim družinam ne bodo izplačane preživnine v znesku, ki presega znesek, ki ga je določilo sodišče, dokler ne bodo terjatve razreda upnikov, na interese katerih vpliva načrt, v celoti in dokončno poplačane. Če je skupščina upnikov sprejela več načrtov in vsi načrti izpolnjujejo zakonsko določene zahteve, sodišče odobri načrt, ki so ga sprejeli upniki, ki imajo več kot polovico priznanih terjatev.

Sanacijski načrt se lahko predloži v pomožnem postopku v primeru insolventnosti, ki ga je začelo bolgarsko sodišče, če ima gospodarski subjekt znatno premoženje v Bolgariji, s soglasjem upravitelja v glavnem postopku, v katerem je gospodarski subjekt za insolventnega razglasilo tuje sodišče.

Sodišče s sklepom o odobritvi sanacijskega načrta odredi končanje postopka in imenuje nadzorni organ, ki je predlagan v načrtu ali ki ga izvoli upniški odbor. Zoper sklep o odobritvi sanacijskega načrta in sklep o zavrnitvi načrta, pripravljenega za sanacijo dolžnikovega podjetja in sprejetega na skupščini upnikov, se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma vpisa v poslovni register.

Načrt, ki ga je odobrilo sodišče, je zavezujoč za dolžnika in vse upnike s terjatvami v zvezi z dolgovi, nastalimi pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. Vsak upnik lahko zaprosi za izdajo izvršilnega naslova v skladu s postopkom iz člena 405 zakonika o civilnem postopku za izvršbo pretvorjene terjatve, ne glede na njen znesek.

Če dolžnik ne izvaja sanacijskega načrta, lahko upniki s terjatvami, ki so bile pretvorjene na podlagi načrta in predstavljajo vsaj 15 % celotnega zneska terjatev, ali nadzorni organ, ki ga je imenovalo sodišče, pri sodišču zahtevajo nadaljevanje postopka v primeru insolventnosti, ne da bi bilo treba dokazati insolventnost ali prezadolženost. V takem primeru se učinek pretvorbe, ki ga ima načrt v zvezi s pravicami in zavarovanji upnikov, ohrani. V okviru obnovljenega postopka v primeru insolventnosti se ne izvede noben sanacijski postopek.

Če je v odobrenem sanacijskem načrtu predvidena prodaja celotnega podjetja ali njegovega dela, mora biti prodajna pogodba sklenjena v enem mesecu od datuma začetka veljavnosti sklepa o odobritvi načrta. Če prodajna pogodba ni sklenjena v roku iz odobrenega sanacijskega načrta, lahko vsaka stranka v enem mesecu od izteka enomesečnega roka za sklenitev prodajne pogodbe sodišču predlaga, naj pogodbo razglasi za sklenjeno. Če nobena od strank ne zahteva, naj se pogodba razglasi za sklenjeno, in je upnik vložil zahtevek,

stečajno sodišče obnovi postopek in dolžnika razglasi za insolventnega.

V zakonu o gospodarskih družbah je poleg sprejetja sanacijskega načrta predvidena še ena možnost za doseg dogovora med dolžnikom in upniki. Dolžnik lahko v kateri koli fazi postopka sklene pisni dogovor o poravnavi dolga z vsemi upniki s priznanimi terjatvami, ne da bi ga zastopal upravitelj. Če dogovor izpolnjuje zakonsko določene zahteve, sodišče odobri ustavitev postopka, če v skladu s členom 694(1) zakona o gospodarskih družbah niso bile vložene ugotovitvene tožbe, s katerimi se izpodbija obstoj priznanih terjatev. Zoper sodbo se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma vpisa v poslovni register.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Upniki na zaključni skupščini sprejmejo sklep o osebnem premoženju, ki je vključeno v stečajno maso in ga ni mogoče prodati, ter lahko odločijo, da se osebno premoženje zanemarljive vrednosti ali terjatve, katerih izterjava bi bila nerazumno težka, dajo na voljo dolžniku. Upravitelj na podlagi odredbe sodišča pri banki položi zneske, ki so ob končni razdelitvi namenjeni za neizterjane ali sporne terjatve.

Ob končanju postopka v primeru insolventnosti se splošna prepoved razpolaganja odpravi, ukrep zavarovanja pa se izbriše po uradni dolžnosti na datum začetka veljavnosti sklepa o končanju postopka v primeru insolventnosti.

Vse terjatve, ki niso bile prijavljene, in pravice, ki se niso uveljavljale v postopku v primeru insolventnosti, prenehajo. Terjatve, ki jih ni bilo mogoče poplačati v postopku v primeru insolventnosti, prenehajo, razen če se postopek nadaljuje v skladu s členom 744(1) zakona o gospodarskih družbah (če se v enem letu od datuma odobritve ustavitve postopka sprostijo zneski, namenjeni za sporne terjatve, ali pa se odkrije premoženje, ki med postopkom v primeru insolventnosti ni bilo znano).

Če je dolžnik sklenil dogovor o poravnavi dolga z vsemi upniki, ki imajo priznane terjatve, in se je postopek v primeru insolventnosti končal, lahko upniki zahtevajo pravno varstvo v skladu s splošnimi pravili iz civilnega prava, razen če ni z zakonom o gospodarskih družbah določeno drugače. Če dolžnik ne izpolni obveznosti na podlagi dogovora o poravnavi dolga, lahko upniki, katerih terjatve predstavljajo vsaj 15 % celotnega zneska terjatev, zahtevajo nadaljevanje postopka v primeru insolventnosti, ne da bi bilo treba dokazati insolventnost ali prezadolženost.

Ob končanju postopka v primeru insolventnosti po odobritvi sanacijskega načrta začne za obveznosti, nastale pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, teči nov zakonski zastaralni rok na podlagi člena 110 zakona o obveznostih in pogodbah, in sicer od datuma pravnomočnosti sklepa o odobritvi sanacijskega načrta, če so zadevne obveznosti predmet takojšnje poravnave, ali od datuma zapadlosti in plačljivosti obveznosti, če je v načrtu določen njihov odlog. V skladu s členom 110 zakona o obveznostih in pogodbah vse terjatve prenehajo po izteku petletnega zakonskega zastaralnega roka, razen če ni z zakonom določeno drugače. Če je bil vložen predlog za nadaljevanje postopka v primeru insolventnosti, zakonski zastaralni rok za priznane terjatve preneha teči, dokler traja obnovljeni postopek. Upnik lahko na podlagi sanacijskega načrta, ki ga je odobrilo sodišče, zaprosi za izdajo izvršilnega naslova v zvezi s svojo pretvorjeno terjatvijo, ne glede na njen znesek.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

V skladu z nacionalno zakonodajo stroški v postopku v primeru insolventnosti vključujejo:

- državno takso za postopek v primeru insolventnosti in vse druge stroške, nastale do pravnomočnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti;
- nagrado upravitelja;
- terjatve delavcev in zaposlenih v dolžnikovem podjetju, če to ni prenehalo poslovati;
- stroške, nastale zaradi povečanja, upravljanja, ocenjevanja in razdelitve stečajne mase;
- preživnino, plačano dolžniku in njegovi družini.

Kadar predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti vloži dolžnik, se državna taksa ne plača vnaprej.

Krije se iz stečajne mase ob razdelitvi premoženja. Kadar predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti vloži upnik in kadar soupnik nastopi kot stranka v postopku, državno takso plača upnik ali stranka, ki se pridruži kot soupnik.

Zaradi uvedbe postopka v primeru insolventnosti, če razpoložljiva sredstva dolžnika ne zadostujejo za kritje začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti ali če se med postopkom v primeru insolventnosti ugotovi, da razpoložljiva sredstva dolžnika ne zadostujejo za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti, sodišče določi znesek, ki ga mora dolžnik ali upnik plačati vnaprej v roku, ki ga določi sodišče. Začetne stroške postopka v primeru insolventnosti oceni sodišče, pri čemer upošteva trenutno nagrado začasnega upravitelja in predvidene stroške postopka v primeru insolventnosti. Kadar je dolžnik osebna družba, sodišče odloči o predplačilu stroškov ob upoštevanju premoženja družbenikov z neomejeno odgovornostjo.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se stroški krijejo iz stečajne mase. V ta namen lahko sodišče izda nalog, s katerim upravitelja pooblasti, da opravi potrebne razporeditve.

Kadar je postopek v fazi povečevanja stečajne mase, se državna taksa ne plača vnaprej. Državna taksa se ne pobere pri vpisu okoliščin v zvezi z insolventnostjo v poslovni register na podlagi sklepov in odredb sodišča ter pri vpisu in izbrisu rubeža ali splošne prepovedi razpolaganja.

V postopku, uvedenem na podlagi predloga za razveljavitev posla na podlagi členov 645, 646 in 647 zakona o gospodarskih družbah in člena 135 zakona o obveznostih in pogodbah, se državna taksa ne plača vnaprej, ne glede na stopnjo sodišča. Če je predlogu ugodeno, mora državno takso plačati stranka, ki ni uspela v postopku. Če je predlog zavrnjen, se državna taksa krije iz stečajne mase. Če je predlog za razveljavitev posla vložil upravitelj in je bil zavrnjen, se stroški postopka v primeru insolventnosti, nastali tretjim osebam, krijejo iz stečajne mase.

Državna taksa se ne plača vnaprej za ugotovitveno tožbo, ki jo je vložil upnik ali dolžnik na podlagi člena 694 zakona o gospodarskih družbah. Če je tožba zavrnjena, mora stroške plačati tožnik.

Terjatev upnika, prijavljena po izteku zakonskega roka za prijavo, vendar najpozneje v dveh mesecih po datumu njegovega izteka, se doda na seznam prijavljenih terjatev in prizna v skladu z zakonsko določenim postopkom. Dodatne stroške, nastale v zvezi s priznanjem, plača upnik, ki je prijavil terjatev.

Stroški, nastali v zvezi s sanacijskim načrtom, ki ga je predlagal dolžnik ali upravitelj, se krijejo iz stečajne mase, v vseh drugih primerih pa jih krije stranka, ki je predlagala načrt. Razen če ni v sanacijskem načrtu določeno drugače, sodišče dolžniku odredi, naj plača državno takso in nastale stroške.

Stroški za ohranitev premoženja, ki je predmet unovčenja, nastali, dokler premoženje ne preide v posest kupca, se krijejo iz stečajne mase. Stroške prodaje stanovanj, ki so v lasti dolžnika in oddana v najem njegovim delavcem in zaposlenim, nosi prodajalec.

Pri razdelitvi unovčenega premoženja se terjatve, ki izhajajo iz stroškov, nastalih v postopku v primeru insolventnosti, poplačajo po poravnavi zavarovanih terjatev in terjatev, v zvezi s katerimi se uveljavlja pridržna pravica.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

V zakonu o gospodarskih družbah so določeni ukrepi, s katerimi so upniki stečajne mase zaščiteni pred dejanji in posli, ki jih dolžnik izvede oziroma sklene z namenom zmanjšanja stečajne mase in škodovanja interesom upnikov. V zakonu je uveden pojem „obdobje izpodbojnosti“ – neizpodbojna domneva, da so bili interesi upnikov oškodovani, če so bila v tem obdobju izvedena nekatera dejanja ali sklenjeni nekateri posli. Dolžina obdobja izpodbojnosti se razlikuje glede na vrsto posla, za katerega se uporablja zakonska domneva škodljivosti. Za nekatere posle in dejanja se obdobje izpodbojnosti začne z datumom insolventnosti ali prezadolženosti, vendar ne prej kot eno leto pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, in konča z datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. V drugih primerih traja tri leta, dve leti ali eno leto pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti ter vključuje obdobje med datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti in datumom sklepa o začetku postopka

v primeru insolventnosti. Za škodljive se štejejo tudi nekatera dejanja in posli, ki so izvedeni oziroma sklenjeni po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti v nasprotju z vzpostavljenim postopkom, tj. brez predhodnega soglasja upravitelja.

Vrste dejanj in poslov, ki se na podlagi zakona o gospodarskih družbah štejejo za škodljive, so izčrpno opredeljene in razdeljene v dve kategoriji: nična in neveljavna dejanja in posli ter neizvršljiva dejanja in posli v zvezi z upniki stečajne mase.

Nične posle ureja člen 646(1) zakona o gospodarskih družbah. Navedeni člen določa, da so v zvezi z upniki nični naslednja dejanja in posli, če so bili izvedeni oziroma sklenjeni po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti v nasprotju z vzpostavljenimi postopkovnimi pravili:

1. poravnava dolga, nastalega pred sklepom o začetku postopka v primeru insolventnosti;
2. zastava ali hipoteka, ustanovljena na pravici ali premoženju iz stečajne mase;
3. posel, v katerega je vključena pravica ali premoženje iz stečajne mase.

Druge vrste škodljivih dejanj in poslov, ki se lahko razglasijo za neizvršljive, so urejene z določbami členov 645(3), 646(2) in 647 zakona o gospodarskih družbah ter členom 135 zakona o obveznostih in pogodbah. Da bi bili zadevna dejanja in posli neizvršljivi v zvezi z upniki stečajne mase, morajo biti za neizvršljive razglašeni s pravno močno sodno odločbo.

V skladu s členom 646(2) zakona o gospodarskih družbah se lahko v zvezi z upniki za neizvršljive v zadevnih rokih razglasijo naslednja dejanja ali posli, ki jih dolžnik izvede oziroma sklene po začetku insolventnosti ali prezadolženosti:

1. predčasna poravnava obveznosti, ne glede na način poravnave, v enem letu pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti;
2. ustanovitev hipoteke ali zastavne pravice za zavarovanje predhodno nezavarovane terjatve zoper dolžnika v enem letu pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti;
3. poravnava obveznosti, ki je zapadla in postala plačljiva, s strani dolžnika, ne glede na način poravnave, v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Če je upnik vedel, da je dolžnik insolventen ali prezadolžen, se obdobje izpodbojnosti v prvih dveh primerih podaljša na dve leti, v tretjem primeru pa na eno leto. Seznanjenost se predpostavlja, če sta dolžnik in upnik povezani osebi ali če je bil upnik seznanjen ali bi lahko bil seznanjen z okoliščinami, na podlagi katerih bi lahko razumno sklepal, da je dolžnik insolventen ali prezadolžen.

Neizvršljivosti ni mogoče uveljavljati v prvem in tretjem primeru, če je obveznost poravnana v okviru rednega poslovanja dolžnika in če:

- je v skladu s pogoji, dogovorjenimi med strankami, in izvedena sočasno z zagotovitvijo blaga ali storitev v enaki vrednosti dolžniku ali v 30 dneh od datuma, ko je plačljiva obveznost zapadla, ali
- je po plačilu upnik dolžniku zagotovil blago ali storitve v enaki vrednosti.

Neizvršljivosti ni mogoče uveljavljati v drugem primeru, če je bila zastavna pravica ali hipoteka ustanovljena:

- pred odobritvijo posojila dolžniku ali sočasno z njo;
- za nadomestitev drugega stvarnega zavarovanja, ki ga ni mogoče razglasiti za neizvršljivega v skladu s pravili iz oddelka I poglavja 41 zakona o gospodarskih družbah;
- za zavarovanje posojila, odobrenega za pridobitev premoženja, ki je bilo zastavljeno ali dano pod hipoteko.

Neveljavnost na podlagi člena 646(2) zakona o gospodarskih družbah ne vpliva na pravice, ki so jih tretje osebe pridobile v dobri veri, preden je bila vpisana vloga, s katero je bila vložena tožba za razveljavitev posla. Slaba vera se domneva, dokler ni dokazano nasprotno, če je tretja oseba povezana z dolžnikom ali osebo, s katero se je dolžnik pogajal.

Javnih in zasebnih terjatev države, ki so predmet zasebne izvršbe in jih je dolžnik plačal, ni mogoče razveljaviti v zvezi z upniki stečajne mase v skladu z zgoraj navedenimi pravili in postopkom.

V skladu s členom 647(1) zakona o gospodarskih družbah se lahko v zvezi z upniki stečajne mase razveljavijo

naslednja dejanja in posli dolžnika, če so bili izvedeni v določenih rokih:

1. posli brez plačila, razen običajnih donacij, sklenjeni z osebo, povezano z dolžnikom, v treh letih pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti;
2. posli brez plačila, sklenjeni v dveh letih pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti;
3. posli po preizki vrednosti, sklenjeni v dveh letih pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, vendar ne pred začetkom insolventnosti ali prezadolženosti;
4. hipoteke, zastavne pravice ali osebna zavarovanja, ustanovljena v zvezi z odgovornostjo tretjih oseb v enem letu pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, vendar ne pred začetkom insolventnosti ali prezadolženosti;
5. hipoteke, zastavne pravice ali osebna zavarovanja, ustanovljena v zvezi z odgovornostjo tretjih oseb v korist upnika, povezanega z dolžnikom, v dveh letih pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, vendar ne pred začetkom insolventnosti ali prezadolženosti;
6. posli, ki so škodljivi za upnike in so sklenjeni z osebo, povezano z dolžnikom, v dveh letih pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Člen 647(1) zakona o gospodarskih družbah se uporablja tudi za dejanja in posle, ki jih je dolžnik izvedel oziroma sklenil v obdobju med datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti in datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. Neveljavnost ne vpliva na pravice, ki so jih tretje osebe pridobile v dobri veri za plačilo, preden je bila vpisana vloga.

V zvezi z upniki stečajne mase se lahko razveljavi tudi pobot, če je upnik terjatev pridobil in je dolžniku obveznost nastala pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, pri čemer je upnik ob pridobitvi terjatve ali nastanku obveznosti vedel, da je dolžnik insolventen ali prezadolžen ali da je bil vložen predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Ne glede na čas nastanka vzajemnih dolgov je pobot, ki ga dolžnik izvede po razglasitvi insolventnosti ali prezadolženosti, vendar ne prej kot eno leto pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, neveljaven v zvezi z upniki stečajne mase, razen dela dolga, ki bi ga upnik prejel ob razdelitvi po unovčenju premoženja.

Člen 135 zakona o obveznostih in pogodbah ureja tožbe, ki jih lahko vloži upravitelj ali upnik in s katerimi predlaga razveljavitev škodljivih dejanj dolžnika, če je dolžnik vedel za škodljivi učinek navedenih dejanj. Kadar je razlog za dejanje dobiček, se tudi za stranko, s katero se je dolžnik pogajal, domneva, da je vedela za škodo. Neveljavnost ne vpliva na pravice, ki so jih tretje osebe pridobile v dobri veri za plačilo, preden je bila vpisana vloga, s katero je bila vložena tožba za razveljavitev posla. Seznanjenost se predpostavlja, dokler ni dokazano nasprotno, če je tretja oseba zakonec, prednik, potomec ali sorojenec dolžnika. Če je dejanje izvedeno pred nastankom terjatve, je neveljavno le, če ga je dolžnik ali oseba, s katero se je dolžnik pogajal, izvedel, da bi škodoval upniku.

Tožbo za razglasitev ničnosti ali neveljavnosti dejanj ali poslov v zvezi z upniki stečajne mase in posledične tožbe za izpolnitev za povečanje stečajne mase lahko vloži upravitelj ali, če upravitelj tega ne stori, kateri koli upnik stečajne mase. Kadar zahtevek vloži upnik, sodišče postavi upravitelja kot sotožnika sua sponte. Če je upnik vložil zahtevek, drug upnik ne more vložiti istega zahtevka. Vendar lahko drugi upnik sodišče pred prvo obravnavo v zadevi zaprosi, naj ga postavi kot sotožnika. Pravnomočna sodna odločba je veljavna in izvršljiva za dolžnika, upravitelja in vse upnike.

Če je sodišče posel razglasilo za ničen in neveljaven v zvezi z upniki stečajne mase, se sredstva, ki jih je zagotovila tretja oseba, vrnejo, in če taka sredstva niso vključena v stečajno maso ali če se dolgujejo denarna sredstva, tretja oseba postane upnik v postopku.

Za tožbo za razveljavitev posla, ki jo je upravitelj vložil v glavnem ali pomožnem postopku v primeru insolventnosti, v katerem je gospodarski subjekt za insolventnega razglasilo tuje sodišče, ali v pomožnem postopku, ki ga je začelo bolgarsko sodišče, če ima gospodarski subjekt znatno premoženje v Bolgariji, se šteje, da je bila vložena v obeh postopkih.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.